

Univerzita Karlova v Praze

Husitská teologická fakulta

**Negativní vlivy internetových sociálních sítí na studenty vysokých
škol a jejich možná řešení**

**Negative impact of online social networks on university students
and their possible solutions**

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

Ph.Dr. Lukáš Urban Ph.D.

Autor práce:

Jan Kopecký

Praha 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „*Negativní vlivy internetových sociálních sítí na studenty vysokých škol a jejich možná řešení*“ vypracoval pod vedením vedoucího práce samostatně za použití uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne

.....

podpis

Anotace

Cílem této bakalářské práce na téma „Negativní vlivy internetových sociálních sítí na studenty vysokých škol a jejich možná řešení“ je do určité míry zmapování negativních dopadů, dnes již zcela rutinního užívání internetových sociálních sítí studenty vysokých škol většiny zaměření, která lze studovat v České republice. Nezkoumá ovšem pouze negativní vlivy, ale také dobu, kterou daní uživatelé tráví na sociálních sítích, a poznatky kterých si jsou či nejsou vědomi. Práce je rozdělená na tři části. První část, část teoretická, je zaměřena na historii a popis sociálních sítí, soupis všech jejích druhů a negativní vlivy, které jsou již realizované nebo teprve budou zrealizované. Druhá část, část empirická, je zaměřena na popis výzkumu, na výběr respondentů, kteří mi umožnili výzkum zrealizovat do podoby v jaké je, a samozřejmě ke stanovení výzkumných hypotéz. V poslední části jsem se zaměřil na vyhodnocení dotazníků a vytyčení možností, které by mohli sloužit k řešení negativních vlivů.

Klíčová slova

Moderní technologie + internet + uživatel + online + Facebook

Annotation

The aim of this bachelor thesis on the topic “Negative influences of internet social networks and their possible solutions“ is to map in some extent the negative impacts of today's routine use of internet social networks by students of most universities that can be studied in the Czech Republic. However, it does not only examine the negative effects, but also the time users spend on social networks and the knowledge they are aware of. The thesis is divided into three parts. The first part, the theoretical part, focuses on the history and description of social networks, the list of all its types and the negative influences that are already being implemented or are yet to be implemented. The second part, the empirical part, is focused on description of the research, the choice of respondents, who have allowed me to carry out the research into the form in which it is and to define the research hypotheses. In the last part I focused on the evaluation of questionnaires and setting out the possibilities that could be used to solve the negative effects.

Keywords

Modern technology + internet + user + online + Facebook

Seznam zkratek

Tzv. – takzvaně

Angl. – anglický

Wi-fi – bezdrátová komunikace v počítačových sítích

MMORPG - massively multiplayer online role-playing game (hra za postavu ve virtuálním prostředí)

Např. – například

Pzn. – poznámka

Viz.– vidíme, vidět

Atd. – a tak dále

Aj. – a jiné

SIM - zkratka z anglického subscriber identity module sloužící k identifikaci účastníka v mobilní síti

IP adresa – číslo, které identifikuje síťově rozhraní uživatele v počítačové síti

Obsah

1. Úvod.....	8
2. Teoretická část	9
2.1. Definice sociálních sítí.....	9
2.1.1. Vznik a vývoj sociálních sítí.....	10
2.1.2. Charakteristika sociálních sítí.....	10
2.2. Rozdělení sociálních sítí	11
2.2.1. Profilově založené sociální sítě.....	11
2.2.2. Obsahově založené sociální sítě	13
2.2.3. Sociální sítě typu „White-label“	15
2.2.4. Virtuální sociální sítě	15
2.2.5. Mikro-blogovací sociální sítě	16
2.2.6. Chatové sítě.....	16
2.3. Negativa spojená s užíváním sociálních sítí.....	17
2.3.1. Závislost.....	18
2.3.2. Kyberšikana	19
2.3.3. Kyberstalking.....	20
2.3.4. Sexting	20
2.3.5. Hoax.....	21
2.3.6. Ztráta F to F	21
2.3.7. Pedofilové na sociálních sítích	21
2.3.8. Fenomén „Modré velryby“	22
2.3.9. Need – sociální síť, která vede k destrukci v reálném světě.....	22
2.3.10. Black Mirror alias sociální sítě v reálném světě	23
2.3.11. Nerve – když lidé přestanou rozeznávat co se opravdu děje a co ne	24
2.3.12. The Circle – svět bez soukromí.....	25

3.	Empirická část.....	27
3.1	Druh výzkumu.....	27
3.2	Volba respondentů	28
3.3	Obsah výzkumu.....	29
3.4	Hypotézy	30
3.5.	Vyhodnocení dotazníku	31
3.5.1	Vyhodnocení otázky č. 1	31
3.5.2	Vyhodnocení otázky č. 2	32
3.5.3	Vyhodnocení otázky č. 3	33
3.5.4	Vyhodnocení otázky č. 4	34
3.5.5	Vyhodnocení otázky č. 5	36
3.5.6	Vyhodnocení otázky č. 6	38
3.5.7	Vyhodnocení otázky č. 7	39
3.5.8	Vyhodnocení otázky č. 8	40
3.5.9	Vyhodnocení otázky č. 9	42
3.5.10	Vyhodnocení otázky č. 10	43
3.6	Možná řešení	47
4.	Závěr	52
5.	Seznam použitých zdrojů.....	53
6.	Přílohy.....	56

1. Úvod

Hlavním motivem pro sepsání této práce byla má zaujatost k sociálním sítím již od střední školy. Nejenom jakožto uživatel jsem se jim snažil věnovat, zajímaly mě také dopady, které zajisté na mnoho uživatelů (ne-li většinu) působí. Proto ve výzkumu věnovaném tomuto studiu pokračuji i v bakalářské práci a hodlám s tím pokračovat i dále. I jakožto student na vysoké škole jsem měl seminární práce věnované tomuto fenoménu.

Internetové sociální sítě, jakožto fenomén dnešní doby, jsem si vybral, jelikož jde zatím o komunikační prostředek, na jehož nebezpečí se nebere dostatečný zřetel. Jakožto student oboru sociální pedagogika na Husitské teologické fakultě Univerzity Karlovy, si dávám za cíl prevenci před patologickými jevy, proto píši tuto práci, abych v ní uvedl možnosti, které by mohli pomoci při řešení negativních vlivů, jenž sebou sociální sítě přináší. V dnešní době již téměř každý využívá sociální sítě denně, mnoho mladých je neustále online, tráví čas více doma než venku s přáteli, což mnohdy může vést k četným problémům s tím spojených.

V práci dávám nemalý prostor pro vypsání druhů internetových sociálních sítí a jejich nejužívanějších prostředků, jelikož v dnešní době jich již existuje opravdu hodně, tak vypsání všech by vysoce převýšilo prostory pro napsání této bakalářské práce. I když sítě mohou přinést také pozitiva, tak se já zaměřuji převážně na popis negativů, které sítě přinášejí. V práci totiž není poukázáno pouze na problémy, které jsou realizované či zrealizovatelné v současnosti nebo se odehrávaly v minulosti, ale i na problémy, které by mohly vzniknout v budoucnu. Objektem mé práce jsou studenti vysokých škol, na které je zaměřená empirická část, sloužící k vyhodnocení mého výzkumu, který jsem s jejich pomocí mohl uskutečnit.

Nejenom díky výzkumu provedenému s pomocí respondentů se pokusím v závěrečné části práce stanovit možná řešení či prevenci, která by mohla těmto jevům předcházet nebo je rovnou řešit.

Hypotézy jsem navrhoval/uváděl vzhledem k mým dosavadním zkušenostem a teoretickým výsledkům.

Na okruh vysokoškolských studentů jsem se zaměřil, protože je na toto téma napsáno zatím velmi málo a já se snažím tento okruh rozšířit.

2. Teoretická část

2.1. Definice sociálních sítí

„Sociologie definuje sociální síť jako propojenou skupinu lidí, kteří se navzájem ovlivňují, přičemž mohou (ale nemusí) být příbuzní. Sociální síť se tvoří na základě společných zájmů, rodinných vazeb nebo z jiných více pragmatických důvodů, jako je např. ekonomický, politický či kulturní zájem“¹

V roce 1954 J.A. Barnes definoval pojem „sociální síť“, který popisoval sociální skupiny a komunity. Popisoval jejich vzájemnou propojenost pomocí rasy, náboženství či jiné společné vlastnosti. Každý jedinec v dané sociální síti ovlivňuje ostatní členy a zároveň je jimi ovlivňován. Již od počátku života se stáváme součástí sociální sítě (rodina) a postupem času se přidáváme i do dalších (školní kolektiv, kolektiv v práci). Dnes si ovšem pod pojmem sociální síť každý představí právě onu internetovou sociální síť, která je projevem modernizace dnešní společnosti, využívající k tomu webové technologie. Proto bych chtěl upozornit, že i já zde dále budu tento pojem používat pouze ve smyslu internetových sociálních sítí vyskytujících se na webu, nikoli sociálních sítí vyskytujících se ve fyzickém (reálném) světě.²

Sítě založené na webových technologiích definovali Boyd a Ellison v Journal of Computer-Mediated Communication jako službu, která uživatelům poskytuje 3 základní možnosti.³

- Možnosti vlastního profilu v rámci sítě.
- Definování jiných uživatelů, kteří využívají stejnou síť a daný uživatel je s nimi díky tomu propojen.
- Možnost vyhledávat ostatní uživatele v seznamu a zároveň vyhledávat i v jejich seznamech.

¹ PAVLÍČEK, Antonín. *Nová média a sociální síť*. Praha: Oeconomica, 2010. ISBN 978-80-245-1742-1., str. 125

² tamtéž, str. 126

³ PAVLÍČEK, Antonín. *Nová média a sociální síť*. Praha: Oeconomica, 2010. ISBN 978-80-245-1742-1., str. str. 130

2.1.1. Vznik a vývoj sociálních sítí

Za počátek vývoje sociálních sítí bychom mohli označit již 80. léta minulého století, kdy proběhl pokus o založení internetových sociálních komunit pomocí Bulletin Board systému, který umožňoval připojení přes modem, jenže šlo pouze o připojení na krátkou vzdálenost ve skupině navzájem se znajících lidí a za vysokou cenu tehdy drahého připojení přes telefon.⁴

Za první sociální síť se považuje síť www.classmates.com vytvořená Randym Conradem v roce 1995, jehož cílem bylo komunikační spojení se spolužáky. Sám ovšem netušil, že je průkopníkem něčeho, co bude o pár desítek let později řídit životy stamiliónů lidí po celém světě. Roku 1997 vznikla síť www.SixDegrees.com, která se již snažila přiblížit dnešním sociálním sítím, ovšem v době, kdy na to většina lidí ještě neměla prostředky a proto zkrachovala.⁵

Rok 2001 přinesl vlnu sítí spojujících osobní život s profesním, z nichž nám do dnešní doby zůstala úspěšná pouze síť LinkedIn zatímco ostatní zkrachovaly nebo nebyly tak oblíbené. Krátce před spuštěním Facebooku v roce 2004 se dostane na vrchol sociálních sítí MySpace, který se ovšem neudrží a je v roce 2008 sesazen Facebookem. Mezitím se v roce 2006 také objevuje Twitter, který je nejpoužívanější mikro-blogovou sítí dodnes.⁶

2.1.2. Charakteristika sociálních sítí

Internetové sociální sítě získali na popularitě zvláště díky žádané komunikaci na větší vzdálenost než pouze z očí do očí (případně zdlouhavou pomocí dopisů, či krátkodobou pomocí telefonních rozhovorů). Teprve sociální sítě na internetu přinesli funkci chatu, sdílení videí a dat v rychlosti doslova vteřinové, proto se dá říci, že společný znak všech uživatelů, pohybujících se na sociálních sítích je zároveň i společný cíl, a to komunikace na

⁴ PAVLÍČEK, Antonín. *Nová média a sociální sítě*. Praha: Oeconomica, 2010. ISBN 978-80-245-1742-1., str. 131

⁵ tamtéž, str. 132

⁶ PAVLÍČEK, Antonín. *Nová média a sociální sítě*. Praha: Oeconomica, 2010. ISBN 978-80-245-1742-1., str. 132

totéž téma, které zajímá více lidí najednou. Přinesly taktéž funkce jako jsou skupinové konverzace nad stejným tématem či problémem, sdružování lidí se stejnými koníčky aj.

2.2. Rozdělení sociálních sítí

Sociální sítě můžeme rozdělit do pěti skupin. První skupinu tvoří sociální sítě, založené na spravování vlastního profilu a práce s ním. Ve druhé skupině jsou sítě založené na sledování obsahu jako jsou videa či obrázky. Třetí skupina obsahuje sítě zaměřené na vlastní práci s vizuálním vzhledem sítě. Čtvrtá skupina obsahuje sítě, které se většinou odehrávají ve virtuálním prostředí nějaké počítačové hry a v poslední skupině jsou sítě založené na publikování a sledování krátkých zpráv, ať už vlastních, či ostatních uživatelů.⁷

2.2.1. Profilově založené sociální sítě

Profilově založené sociální sítě jsou dlouhodobě nejčastější typ sítě, se kterým se můžeme setkat, jelikož většinou každý větší stát používá na rozdíl od ostatních skupin sociálních sítí převážně tu, ve které se shromažďuje hlavně populace hovořící jazykem uživatele. Rusko má např. síť „V Kontakte“, Čína síť „Qzone“. V České republice se nejvíce prosadil americký „Facebook“, který, jakožto zároveň největší profilově založenou sociální síť na světě (2,2 mld. uživatelů měsíčně) popíše na následujících řádcích. Jelikož všechny profilově založené sítě fungují na stejném principu, tak by Facebook jako vzor měl být dostačující.⁸

Historie Facebooku

Facebook byl založen 4.2. 2004 bývalým studentem Harvardovy univerzity Markem Zuckerbergem zpočátku pod názvem „Thefacebook“. Sociální síť byla zprvu zpřístupněna pouze studentům Harvardu, posléze se ovšem díky velmi vysokému zájmu rozšířila do všech univerzit v USA a Kanadě, následně do všech vysokých škol a velkých

⁷ Sociální sítě: Druhy sociálních sítí. *Internet a vše kolem něj* [online]. 2013 [cit. 2019-04-29]. Dostupné z: <https://kasv2013-cz.webnode.cz/socialni-site/>

⁸ KASÍK, Pavel. Technet: Na Facebooku je už půlka Česka. Největší sociální síť roste, ale ne všude. *IDNES.cz* [online]. MAFRA, 2018, 19.9. 2018 [cit. 2019-04-29]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/technet/kratke-zpravy/facebook-cesko-uzivatelu.A180919_135037_tec-kratke-zpravy_pka

firem na světě. V září roku 2006 se již Facebook zpřístupnil veškeré veřejnosti s vlastní emailovou adresou a věkem minimálně 13 let.⁹

Jak jsem již uvedl v úvodu této podkapitoly, Facebook je sociální síť, založená na vlastním profilu. Vlastní profil je vytvořen díky registraci pomocí emailu. Bez emailového účtu nelze vytvořit ani účet na Facebooku. Uživatel si nastaví vlastní přihlašovací jméno, pod kterým se bude zobrazovat ostatním a vlastní heslo k přihlášení.

Obsah a funkce Facebooku

Profil

Pokud chci popisovat obsah Facebooku, tak musím začít u popisu profilu. Na vlastním profilu, který má každý uživatel uzpůsobený podle svých potřeb je seznam jeho osobních informací, profilová fotka, seznam přátel a jeho příspěvky, které sdílí s ostatními. Každý uživatel si může libovolně nastavit, kdo z ostatních uživatelů, ať už v seznamu jeho přátel nebo mimo něj uvidí jeho osobní informace či příspěvky.¹⁰

Zed'

Co považuji za jednu z hlavních funkcí Facebooku je právě zed'. Zed' se zobrazí ihned po každém přihlášení do sítě, zobrazuje příspěvky, které sdílejí ostatní uživatelé (např. fotky, videa), zobrazuje se zde také množství událostí, kterých se přátelé účastní nebo mohou účastnit (viz. níže).

Aplikace Facebooku

Facebook disponuje hned několika aplikacemi, mezi ty nejdůležitější a nejpoužívanější můžeme zařadit **události**, **dárky** a **skupiny**. První aplikace – **Události** slouží jako takový virtuální kalendář, slouží k upozornění na datum plesu, koncertu či jiné společenské akce. Mezi tzv. **Dárky** můžeme zařadit možnost poslat virtuální blahopřání k narozeninám či narození dítěte. Aplikace „**Skupin**“ slouží ke shlukování

⁹ PAVLÍČEK, Antonín. *Nová média a sociální sítě*. Praha: Oeconomica, 2010. ISBN 978-80-245-1742-1.

¹⁰ KULHÁNKOVÁ, Hana a Jakub ČAMEK. *Fenomén facebook*. Kladno: BigOak, 2010. ISBN 978-80-904764-0-0

uživatelů se stejným zájmem nebo cílem (např. Fanoušci Andreje Babiše, Milovníci orchestrální hudby atd).¹¹

Chat

Neopomenutelnou součástí a také pro mnohé jediným důvodem k využívání Facebooku je chat. Chat slouží ke kontaktu s ostatními uživateli pomocí komunikačního virtuálního okénka. V posledních letech se do chatového okna přidala také funkce „Stories“ – jedná se o funkci jenž má velký úspěch v sociální síti Instagram (viz. Instagram) uživatel si může do svého Stories nahrát fotku či video jenž budou pro ostatní uživatele viditelné po následujících 24 hodin načež se samy odstraní.

2.2.2. Obsahově založené sociální sítě

Obsahově založené sociální sítě v posledních letech vykazují velký nárůst popularity, týká se to především sítí **Instagram** a **Youtube**. Každá z těchto sítí pracuje na jiném principu, proto je obě popíše zvlášť.

Instagram

Historie

Historie Instagramu sahá do roku 2010 kdy ho založili Adam Mosseri, Kevin Systrom a Mike Krieger. Vytvořili ho za účelem inovace vytváření vlastních osobních příběhů z fotek pro širokou veřejnost nebo soukromé přátele. Zajímavostí je, že se všichni 3 zároveň podíleli na vývoji Facebooku, Twitteru nebo Googlu. Od roku 2018 pracuje pro Instagram pouze Adam Mosseri, který je zároveň hlavním vedoucím.¹²

Obsah a Funkce Instagramu

Hlavní funkcí Instagramu jakožto i sociálních sítí založených na obsahu je veřejné sdílení obrázků a videozáznamů. Funguje podobně jako Facebook pomocí uživatelského

¹¹ KULHÁNKOVÁ, Hana a Jakub ČAMEK. *Fenomén facebook*. Kladno: BigOak, 2010. ISBN 978-80-904764-0-0

¹² Instagram: About US. www.instagram.com [online]. 2019, 2019 [cit. 2019-07-09]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/about/us/>

profilu vytvořeného přes email. Každý uživatel má na svém profilu fotku a seznam jím sdílených obrázků a videí, které on sám na síť nasdílel.

K přístupu obsahu ostatních uživatelů je nejdříve uživatel musí začít „sledovat“ (z angl. follow) díky čemuž získá přístup k jejich souborům, které nahráli. Tato sociální síť se díky dnešním technologiím, které udělaly během krátké chvíle velmi vysoké pokroky (dnes již není potřeba mít zvlášť fotoaparát na focení a mobil pouze na volání), těší velké oblibě, jelikož je to dnes již jakýsi trend vše fotit a vzájemně sdílet s celým světem.

Každý má na Instagramu možnost zvolit si, kdo bude mít přístup k jeho souborům – může nastavit svůj profil na „veřejný“ nebo „soukromý“. Na veřejný profil má přístup kdokoli, zatímco na soukromý profil se mohou podívat pouze uživatelé, kterým to vlastník povolí souhlasem.

Instagram byl také první sítí, na které se objevila dodnes velmi oblíbená funkce Stories (viz. Facebook) a stejně, jako si tuto funkci vypůjčil od Instagramu Facebook, si tvůrci uvědomili, že nemohou mít pouze síť na přidávání obsahu, a tak přidali i možnost chatu mezi uživateli.

Youtube

Historie

Doba vzniku internetového kanálu www.Youtube.com se datuje do roku 2005, kdy ho Chad Hurley, Steve Chen a Jawed Karim jakožto pracovníci internetové stránky Paypal založili. Youtube byl ve své době jedna z webových stránek, která umožňovala sledování videí v prohlížeči, prorazila díky jednoduchému rozhraní, které bylo dostupné širokému množství lidí díky nízké potřebě znalosti práce s internetem.¹³

Obsah a Funkce

Youtube je specifický tím, že pokud ho chcete používat nevyžaduje nutně uživatelský profil. Jeho hlavní funkce spočívá v možnosti sledovat nebo nahrávat videa či se koukat

¹³ BURGESS, Jean a Joshua GREEN. *YouTube: online video and participatory culture*. Malden, MA: Polity, 2009. ISBN 978-0-7456-4479-0.

na živé přenosy ostatních uživatelů nebo dokonce různých sportovních utkání. Obsahuje od videí vlastní individuální tvorby po hudební klipy či ukázky k filmům.

Právě možnost vlastnit uživatelský účet ale z Youtube dělá sociální síť. Teprve po vytvoření účtu může uživatel přidávat komentáře, vlastní videa nebo pořádat vlastní přenosy pomocí webkamery online.

Youtuber

V posledních letech se ve spojení se slovem Youtube nese také označení youtuber. Youtuber je vlastně taková „novodobá“ verze vypravěče, komika, učitele nebo online hráče, ať už vše dohromady nebo zvlášť. Youtuber dostává peníze za množství lidí, kteří sledují jeho živé přenosy na Youtube, většinou jde o lidi, kteří se snaží sdělit divákům nové informace, ukázat jim, jak hrát nějakou počítačovou hru nebo jen natáčí videa pro pobavení. Velice podobný je tomu také internetový kanál *www.Twitch.tv*, na kterém se ovšem pouze hrají hry a hráči již nedostávají peníze za množství uživatelů, kteří je sledují, nýbrž prostřednictvím tzv. *Donate*, které mohou diváci poslat prostřednictvím bankovního účtu a podpořit tak finančně daného hráče.

2.2.3. Sociální síť typu „White-label“

Ning

Sociální síť s možností vlastní úpravy vzhledu funguje na úplně stejném principu jako např. sociální síť Facebook. Nicméně díky konkurenci musely tyto sítě ustoupit v pozadí a nechat působit větší monopoly. Na rozdíl od Facebooku a dalších profilových sítí mají sítě typu „White-label“ možnost, jak bylo již zmíněno úpravu vzhledu profilu uživatele. V porovnání s ostatními sítěmi bohužel ani tento bonus nepomohl k vyšší uživanosti a takto tvořené sítě díky tomu velmi rychle zanikly.

2.2.4. Virtuální sociální síť

World of Warcraft

Již s koncem minulého století se objevil pojem „virtuální síť“, tento pojem označoval a nadále označuje sociální síť, která se nachází ve virtuálním světě počítačové hry tzv. MMORPG (z anglického originálu massively multiplayer online role-playing game). Jedná se o seskupení uživatelů/hráčů, kteří se nacházejí v tom samém virtuálním světě, mají k dispozici volnou komunikaci a vzájemnou možnou kooperaci při společném hraní.

V dnešním světě se jedná o velmi rozšířenou formu zábavy, kterou využívá obrovské množství hráčů.

2.2.5. Mikro-blogovací sociální síť

Twitter

Obsah a funkce

Twitter je síť sloužící k tzv. mikroblování textů v délce až 140 znaků, stejně jako u Facebooku má každý uživatel svou vlastní zeď, na kterou může publikovat již zmíněné texty (v případě Twitteru se jedná o „tweety“). Oproti Facebooku sice nemá tak rozšířený repertoár možností, lze se zde ale více zaměřit na konkrétní skupiny uživatelů se stejným cílem. Krátké zprávy sdílené na zdi navíc dokáží jasně a stručně popsat různé zprávy, aktuality z firem nebo reklamu na zboží. V České republice není Twitter tak hojně využíván jako Facebook, nicméně ve světě jde o velice uznávanou sociální síť především v politice a hereckém byznysu.¹⁴

2.2.6 Chatové síť

Chatové síť, jsou síť, jak již název napovídá, určené pouze k chatu mezi uživateli, jedná se o jednoduché aplikace, které umožňují komunikaci prostřednictvím datového připojení.

WhatsApp

Historie

Název WhatsApp vznikl pomocí spojení anglických slov „What’s up?“ neboli „jak se vede?“ Založili ho Jan Koum a Brian Acton, kteří přišli s myšlenkou aplikace pro posílání bezplatných sms zpráv nebo videohovorů.¹⁵

Obsah a funkce

WhatsApp je moderní síť, která je takový následník bývalé chatové aplikace ICQ. Na rozdíl od klasických sociálních sítí je WhatsApp specifický v tom, že nepotřebuje

¹⁴ BEDNÁŘ, Vojtěch. *Marketing na sociálních sítích: prosad'te se na Facebooku a Twitteru*. Brno: Computer Press, 2011. ISBN 978-80-251-3320-0.

¹⁵ Whats App: O společnosti WhatsApp. *Www.whatsapp.com* [online]. WhatsApp, 2019, 2019 [cit. 2019-07-08]. Dostupné z: <https://www.whatsapp.com/about/>

vytvoření žádného uživatelského profilu, je to totiž síť, která funguje pouze na mobilních telefonech (respektive na zařízeních, která disponují slotem pro SIM kartu). Princip WhatsAppu spočívá v propojení s kontakty, které jsou uloženy na SIM kartě, je tedy nutné mít v adresáři kontakty na přátele, které na WhatsAppu chce uživatel mít. Jakmile dá uživatel WhatsAppu povolení k užití informací z adresáře tak WhatsApp automaticky uživatele propojí s ostatními, kteří ho také užívají. Jeho jedinou funkcí je tedy chat mezi přáteli s možností posílat i obrázky či videozáznamy, a to vše zcela zdarma. Podobně je na tom Snapchat. Ve Snapchatu je ale možné na rozdíl od WhatsAppu komunikovat pouze prostřednictvím fotografií vyfocených vestavěnou kamerou v mobilním zařízení.

2.3. Negativa spojená s užíváním sociálních sítí

Přestože se jistě najdou i pozitiva sociálních sítí na uživatele, tak mohu s přehledem říci, že jich je v poměru k negativům významně méně, a proto je zde ani neplánuji rozepisovat. Dá se říci, že pozitiva přináší převážně v rychlosti dorozumívání s ostatními nebo prostor pro ty, kteří se nedokáží (nebo nechťejí) v reálném světě, mimo svoji anonymitu a pocit bezpečí projevovat. I to ale někdy může být spíše negativem.

Jak poukazuje Kolesárová, komunikace na internetu hlavně díky sociálním sítím vede k utváření nového druhu sociálna – kybersociálna. Nový druh vzniklý díky průniku relativně nových technologií do života lidí. Tento jev má nemalý vliv na „dělení“ generačních vrstev, jelikož se starší generace hůře adaptují a s těmi mladšími si kvůli tomu také hůře rozumí. Nezřídka se stane, že si starší lidé stěžují na ty mladší kvůli neustálému připojení, je to ale kvůli tomu, že se většinou nezvládli dostatečně adaptovat, a tak se vlastně ze starších stávají „cizinci“, kteří ne všemu rozumí.¹⁶

V dalších několika bodech popíši různé druhy negativ, která se již dějí, děla nebo teprve pravděpodobně dít budou. V dnešní době se již natočilo několik filmů, které, ač jsou někdy až absurdní mohou být v blízké budoucnosti zrealizovatelné a proto na ně chci také poukázat, aby na nich lidé, kteří je sledují nehledali pouze zábavu a odreagování, ale aby si také uvědomili, že máme k takové realitě blíž než si myslíme.

¹⁶ KOLESÁROVÁ, Karolína. *Životní styl v informační společnosti*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2016. ISBN 978-80-7452-119-5.

Přítomné nebo již zrealizované

2.3.1. Závislost

„*Závislost je nemoc žízně*“. Takto lehce lze popsat stav závislosti. Závislost můžeme nicméně najít v kterékoli společenské skupině, jde o projev nespokojenosti ke dnešní konzumní společnosti, kterou bohužel někteří nejčastěji řeší drogami nebo alkoholem.¹⁷

Sociální sítě na tom nejsou jinak, bezpečí domova, ze kterého do nich vstupují jim nabízí tak silné podněty, že je pro většinu těžké si je odepřít. Sociální sítě umožňují takové útočiště, obranu před světem a konflikty v něm. Rohr uvádí, že v největším ohrožení k této závislosti mají muži do 18 let a ženy v domácnosti. Je tomu tak, jelikož mají hodně času k trávení na síti. Závislost prostupuje, jakmile na nich člověk tráví víc a víc času, že si to až přestává uvědomovat. To vede ke sníženému množství spánku, častějším ztrátám pozornosti, klasickým abstinenciálním příznakům nebo i zameškávání důležitých životních povinností jako je školní docházka nebo příchod do práce.¹⁸

Závislost na sociálních sítích považuji za jeden z největších problémů, kterých si je v dnešní době málokdo vědom. Lidé začínají být neustále „připojeni k síti“ i ve spánku, brouzdají po sítích v každé volné chvíli, která se jim naskytne, mizí kvůli tomu kontakt z očí do očí nebo třeba knih a časopisů.

Rohr dále udává 2 hlavní důvody, které nasvědčují tomu, že tento negativní jev bude stále více aktuálním.¹⁹

- Prostor ve virtuálním světě poskytuje čím dál větší a dokonalejší místo podobně životu. Tím pádem také zároveň poskytuje silnější podněty.

¹⁷ RÖHR, Heinz-Peter. *Závislost: jak jí porozumět a jak ji překonat*. Přeložil Petr BABKA. Praha: Portál, 2015. Spektrum (Portál). ISBN 978-80-262-0927-0. str. 11

¹⁸ tamtéž. str. 131

¹⁹ RÖHR, Heinz-Peter. *Závislost: jak jí porozumět a jak ji překonat*. Přeložil Petr BABKA. Praha: Portál, 2015. Spektrum (Portál). ISBN 978-80-262-0927-0. str.131

- Ve společnosti dochází k neustálému zvyšování nároku na jednotlivce (např. potřeba vzdělání) a právě proto, že většina lidí nesplní ať už očekávání druhých nebo svá vlastní využívá tohoto nabízeného útěku, čímž se vlastně nevědomě dostává do dalšího problému.

Zvláštním druhem závislosti je jev tzv. Hikikomori. Tento jev se vyskytuje převážně v Japonsku a postihuje nejčastěji mladé muže. Projevuje se zvýšenou noční aktivitou na počítači ve virtuální realitě, jedince se dotýká tak silně, že odmítá vycházet z pokoje a jeho rodiče jsou tím nuceni ho živit.²⁰

2.3.2. Kyberšikana

Jedná se o šikanu provozovanou přes sociální sítě nebo pomocí internetu. Stejně jako šikana v reálném světě může mít na oběť nemalé následky, které mohou vést až k sebevraždě. Kyberšikana je ale bohužel vyvolatelná mnohem lépe než šikana ve fyzickém světě, a to díky již párkrát zmíněné zvýšené anonymitě. Z pohodlí domova má navíc většina lidí i pocit větší síly a nebojí se používat často až nepřiměřené prostředky jako jsou fotky a videozáznamy oběti.²¹

Oběť má díky velkému kyberprostoru pocit, že všechno, co se píše nebo sdílí v negativním světle na její osobu vidí všichni co jsou na síti, díky čemuž se traumatizující zážitky z šikany jenom násobí. Navíc se v kyberprostoru často stává, že se do šikany (ať už vědomé či nevědomé) připojí i lidé, kteří by se takto v reálném světě nechovali.

Kyberšikana bohužel může postihnout i ty, jež se na sociální síti ani nenacházejí, jelikož nevlastnit účet na síti již není překážkou. Fotky nebo videozáznamy oběti bez profilového účtu se totiž i přesto mohou sítí šířit. Jedná se o dosud těžce řešitelný problém a myslím si, že by se rodiče i pedagogové měli v tomto okruhu začít více vzdělávat,

²⁰ SAK, Petr. Generace, mládež a její výzkum. Mládež a společnost [online]. Bratislava, 1990, 2016, 2016, 17[cit.2020-05-11].ISSN1335-110. dostupné z :http://www.insoma.cz/Studie%20generace_mladez_a_jeji_vyzkum.pdf

²¹ BURDOVÁ, Eva a Jan TRAXLER. *Bezpečně na internetu*. Praha: Středočeský kraj ve spolupráci se Vzdělávacím institutem Středočeského kraje (VISK), 2014. ISBN 978-80-904864-9-2.

jelikož poznat kyberšikanu není nic jednoduchého a je na ní ještě těžší než na šikaně v reálném světě poznat, zda jde ještě o legraci nebo ne.

2.3.3. Kyberstalking

Podobně jako šikana lze i stalking převést do prostoru sociálních sítí – kyberstalking. Jedná se o obtěžování, které vznikne neustálým pronásledováním jak na sociálních sítích, tak přes mobilní telefon nebo email. Ve většině případů se stalker s obětí zná ať už ze školy nebo z bývalého vztahu.

U tohoto problému se může často stát, že oběti chování stalkera ze začátku nepřijde nepříjemné a podá mu dostatek informací u kterých hrozí, že je nakonec stalker využije ve svůj prospěch proti dotyčnému tím, že ho začne vydírat, nebo chodit na místa jako on. U některých lidí toto jednání může způsobit ztrátu bezpečí a následný pocit strachu, který oběť může donutit i k vynechávání školní docházky nebo pracovního úvazku.²²

V posledních letech se ale sociální sítě snaží svoje zabezpečení vylepšit na maximum tak, že zavádí možnost zablokování uživatele nebo přímo nahlášením správci sítě, který dokáže i zablokovat IP adresu uživatele či kontaktovat policii.

2.3.4. Sexting

Sexting neboli sexuálně motivované zprávy jsou zprávy, které obsahují intimní obsah odesílatele. Nejčastěji je sexting prvním krokem ke kyberšikaně, jelikož vlastně (nevědomě) sdílí materiál, který bude použit proti němu.

Vysoce se nedoporučuje ať už soukromě nebo ve vztahu posílat svoje intimní videa či fotky druhým osobám, nikdo nikdy neví, co se s tímto obsahem může stát.

V dnešní době je tímto jevem proslulá sociální síť „Snapchat“, která funguje na principu chatování mezi jedinci pomocí fotek a videí, což vede přesně k tomuto jevu, který je pak často zneužíván.

²² BURDOVÁ, Eva a Jan TRAXLER. *Bezpečně na internetu*. Praha: Středočeský kraj ve spolupráci se Vzdělávacím institutem Středočeského kraje (VISK), 2014. ISBN 978-80-904864-9-2. str. 15

2.3.5. Hoax

„Hoax“ nebo také „Fake news“ či „Divoký kačer“, je nepravdivá zpráva šířící se ať už médii nebo sociálními sítěmi. V poslední době začínají být hoaxy problémem, jelikož jich je tolik, že lidé nevědí, čemu mají věřit.

Nejzávažnější ukázkou hoaxy je dnešní působení politiků nebo politických stran na sociálních sítích, mohou zde totiž napsat vše co chtějí, což může vést až k masové manipulaci většiny, která pak věří něčemu, co ani nemusí být pravda. Standa Hruška na svém Youtube kanálu STANDASHOW uvádí ve svém videu detailní popis, jak český politik a premiér Andrej Babiš využívá média ať už prostřednictvím internetového žurnálu nebo Facebooku. Má k dispozici sestavený tým specialistů, kteří dokáží vše přemyslet, přetvořit a zmást díky tomu široké spektrum obyvatelstva.²³

2.3.6. Ztráta F to F

Dalším problémem je paradoxně díky jmenované výhodě komunikace na dálku ztráta komunikace F to F (z angl. Face to Face neboli z očí do očí). Lidé si začínají tak moc zvykat na komunikaci z bezpečí obrazovek, že z toho začíná být leckdy problém v reálném světě, kdy se dotyčný třeba ani nedokáže normálně nebo tak dobře bavit, jako by to dokázal z pohodlí anonymity.

2.3.7. Pedofilové na sociálních sítích

Možnost anonymní komunikace z pohodlí domova samozřejmě otevírá dveře také pedofilům, kteří díky internetu a stále větší důvěřivosti dnešních dětí tímto dostali do rukou nový způsob manipulace a zneužití.

Vít Klusák v roce 2019 začal připravovat natáčení dokumentárního filmu *V síti*, který zachycuje místy až děsivý pohled na množství pedofilů, kteří se minimálně na českém internetu nachází. Ve filmu figurují tři dospělé herečky, které předstírají dvanáctileté holky s běžnými zálibami jako je čtení nebo jízda na koni, které si pod falešnými

²³ HRUŠKA, Stanislav. *4. nahrávka Babiše. Přiznání k Čapímu hnízdu* [online]. [cit. 9.7.2019]. Dostupný na https://www.youtube.com/watch?v=0Io_Jbj080o

identitami píší se skutečnými dospělými muži. V nejintenzivnější části dívky oslovilo 2458 mužů během 10ti dnů, v 21ti případech je muži požádali o osobní setkání.²⁴

2.3.8. Fenomén „Modré velryby“

Modrá velryba nebo také „Tichý dům“ či „Moře velryb“ je z určitého pohledu taková hra na sociálních sítích. Uživatelé, kteří sami píší na sociální síť, že by měli zájem se této hry zúčastnit si vyhledá tzv. kurátor, který jim píše různé úkoly, které by měli vykonat a sdílet je vyfoceně či natočeně na danou sociální síť.

Jedná se o úkoly, které se zakládají na sebepoškozování ať už fyzickém nebo psychickém a měly by vést k sebevraždě. Všechno se to začalo šířit v zemích bývalého SSSR, ale začaly se objevovat i ojedinělé případy mimo tyto země. Za autora je považován Filip Budějkin.

Tento fenomén se objevoval nejvíce na ruské sociální síti VKontakte, ale pronikl i na Facebook či Reddit. Většina skupin zaměřených na tento fenomén ale již byla zablokována nebo smazána.²⁵

Budoucí možné problémy

2.3.9. Need – sociální síť, která vede k destrukci v reálném světě

Kniha „*Stačí jen chtít*“ z anglického originálu „*Need*“ od Joelle Charboneau obsahuje vizi masivního průniku sociálních sítí do reálného světa. Jsme v ní svědky toho, co teoreticky není nemožné zrealizovat již v dnešní době.²⁶

Děj se odehrává v Americkém maloměstě, kde studentovi tamní školy přijde záhadným způsobem z ničeho nic poštou mobil. Jak se posléze zjistilo, bylo to díky nové

²⁴ HAVLÍK, Antonín. „Nevadí, že je ti 12 let. Ukážeš se mi?“ České herečky budou v novém dokumentu odhalovat pedofily na internetu. *Refresher* [online]. Praha: Refresher.cz, 2019, 2. květen 2019, 12:07 [cit. 2019-07-09]. Dostupné z: <https://refresher.cz/65236-Nevadi-ze-je-ti-12-let-Ukazes-se-mi-Ceske-herecky-budou-v-novem-dokumentu-odhalovat-pedofily-na->

²⁵ Modrá velryba: Co stojí za „hrou,“ jaké úkoly vedou děti k sebevraždě? Echo24 [online]. Praha: Echo Media a.s., 2017 [cit. 2019-07-09]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/w5vg6/modra-velryba-co-stoji-za-hrou-jake-ukoly-vedou-deti-k-sebevrazde>

²⁶ CHARBONNEAU, Joelle. *Stačí jen chtít*. Přeložil Alžběta KALINOVÁ. Praha: Fragment, 2017. ISBN 978-80-253-3124-8.

sociální síti jménem NEED, která měla jednoduché a prosté lákavé znění „Co potřebujete?“. Uživatel jednoduše napsal, co potřeboval a síť mu slíbila, že mu vyhoví, pokud splní daný úkol. Ze začátku šlo o pouhé přidávání nových uživatelů do sítě, byla to ovšem síť určená pouze pro studenty školy, takže jakmile naplnila kapacitu všech studentů, tak přesunula svoji působnost do reality.

Zpočátku to nikomu nepřišlo podivné, šlo o úkoly, které měli jednoduché až směšné znění - „vyfotografuj otcovy medaile a sdílej je na síti“ nebo „odnes krabici před dům, vyfotografuj a sdílej“. Jenomže ne vše bylo tak jak se zdálo. V krabici se totiž nacházel dort pro studentku, která právě slavila narozeniny a byla alergická na arašídy, které na něm shodou náhod byly a ona skončila v nemocnici. Situace se stupňovala, když začal úkoly plnit student, který měl rád agresivní hry na počítači, moc nedokázal rozlišovat mezi realitou a virtuálním prostředím, takže s radostí plnil jakékoli požadavky NEEDU jen aby mu bylo splněno jeho přání dostat novou počítačovou hru, na kterou on sám neměl peníze. Další studentka byla zase ochotná splnit cokoli, jen aby byla více oblíbená a pro kamarády co nejvíc „in“.

Proto bych chtěl touto knihou poukázat na to, jak je jednoduché pomocí sociálních sítí manipulovat lidmi, obzvláště pokud jsou nízkého věku nebo vyžadují mnoho pozornosti ostatních. Mladí kvůli popularitě, dnešní módě a proto, aby se nevymykali jistým normám dnešní společnosti jsou schopni udělat cokoli a tato kniha je až děsivým, řekl bych proroctvím toho, co by se mohlo stát.

2.3.10. Black Mirror alias sociální síť v reálném světě

Black Mirror je britský seriál, ve kterém se tvůrci snaží vyobrazit možnosti, ke kterým dnešní zrychlený svět spěje. Místo v mé práci si našel díky prvnímu dílu ze třetí série pojmenovaným „*Nosedive*“ (v českém překladu střemhlavý pád).²⁷

Děj je zasazený do světa, ve kterém se internetové sociální sítě přesunuly do reality. Každý člověk je v něm propojen se systémem sítě pomocí čočky v oku a mobilního telefonu. S lehkou nadsázkou se dá tento svět přirovnat k dnešnímu Instagramu, každý

²⁷ BROOKER, Charlie. Black Mirror. 3. série, 1. díl Nosedive [epizoda z televizního seriálu] Velká Británie, 2016.

v tomto světě má totiž hodnocení podle hvězdiček od 0 do 5 podle toho, kolik lidí mu „lajkuje“ jeho fotky, celkový vzhled a aktivity, které provozuje.

Celý svět se řídí motem „čím jsi populárnější, tím jsi úspěšnější“, to je také samozřejmě cílem hlavní postavy Lacie, která si chce pronajmout lepší byt, ale aby si ho mohla dovolit tak potřebuje lepší hvězdičkové hodnocení, tak navštíví odborníka v profesi, která v tomto světě existuje – odborníka přes popularitu. Ten jí poradí, aby se více bavila s lidmi z vyšší vrstvy, když s nimi totiž bude viděna, tak to povede ke zvýšení jejího hodnocení. Naopak jí také radí, že stýkání s lidmi z nižší vrstvy vede ke snížení popularity. Lacie se tedy začne bavit se svojí kamarádkou z dětství, která si na žebříčku popularity vede velmi dobře. Kamarádka jí tedy nabídne, že jí Lacie s cílem zvýšení popularity může na svatbě udělat proslov a Lacie to přijme. Když má ale na svatbu přiletět, tak je zadržena letištní ochrankou, lidé to vidí a jí rychle poklesne popularita což má za výsledek, že jí kamarádka napíše, ať kvůli své nízké popularitě nejezdí. Lacie se i přesto snaží na svatbu dostat, bohužel bezúspěšně – je vyvedena ochrankou a její popularita skončila na 0 což vedlo k tomu, že se s ní všichni přestali bavit.

Toto dílo je pouze příkladem dnes již (prozatím pouze jen v elektronické podobě) velmi oblíbeným nástrojem, který na sociálních sítích již probíhá – lidé s dobrým hodnocením u fotografií a aktivit co dělají jsou na internetu více úspěšní i oblíbení. V Nosedive je ale ukázána i ta druhá, špatná stránka celého tohoto novodobého trendu a to sice, že lidé s nízkým hodnocením prakticky přicházejí o přístup k něčemu lepšímu, v horším případě ke kompletní sociální izolaci od okolního světa.

2.3.11. Nerve – když lidé přestanou rozeznávat co se opravdu děje a co ne

Nerve: hra o život je americký film z roku 2016, který popisuje realitu, v níž vznikla hra na principu dnešní sociální sítě Youtube nebo Twitch.tv. Uživatelé si při registraci vyberou, zda chtějí být hráči nebo diváci. Do hlavní role se dostává hráčka Wee, která zprvu odmítá osobní účast, po chvíli ale pod tlakem okolí i přes své nízké sebevědomí ustoupí a zaregistruje se jako hráčka.²⁸

²⁸ *Nerve: hra o život*, 2016 [Nerve]. Režie Henry JOOST, Arie SCHULMAN, USA.

Pomocí kamery umístěné na mobilu jak hráčů, tak diváků se na síť přenáší živý online přenos, ve kterém diváci píší, co by chtěli vidět a hráči to za finanční obnos točí na kameru, pokud to neudělají, tak pro ně hra končí. Zprvu o nic nejde – vyzkoušet si oblečení v obchodě, projít se do města. Začne to ale nabírat na vážnosti, když se jeden z jejích přátel dozví, že při prvním pokusu o rozjezd této sítě jeden z hráčů umřel, když se pokoušel splnit zadaný úkol – pověsit se rukama za vrcholek jeřábu. Wee je ale tak stržena pro ni neznámou popularitou, že se snaží splnit vše, co po ní diváci chtějí i když tím ohrožuje jak sebe, tak svoje okolí.

Film je zakončen scénou, kdy proti sobě hrají 2 poslední hráči a diváci rozhodují, zda je nechají proti sobě vystřelit ze zbraně nebo ne. Nakonec i přes to, že Wee všem říká, že se to opravdu děje a není to žádná hra jsou diváci tak strženi dějem, že odhlasují souhlas ke střelbě. Proběhne výstřel ze zbraně následující opuštěním diváků sítě, kterým přišla zpráva, že jsou obžalováni jako pachatelé vraždy.

Jde o další názornou ukázkou toho, jak si lidé přestávají uvědomovat rozdíly mezi tím, co se děje jenom ve virtuálním světě a tom reálném. Pozornost ostatních je ale bohužel v dnešní době velmi žádaná, a proto by nebylo divu, kdyby se to v nedaleké budoucnosti mohlo stát i v reálném světě, a ne pouze ve filmu.

2.3.12. The Circle – svět bez soukromí

The Circle je film pocházející z Ameriky/Spojených arabských emirátů. V této práci si jistě najde své místo, jelikož je celý jeho děj postavený na sociální síti, která až moc přerostla své ambice.²⁹

Děj je zaměřen na hlavní hrdinku May, která díky své kamarádce dostala práci na pozici zákaznického poradce v moderní technologické společnosti The Circle. Tato společnost se díky velkému financování pyšní mocí tvořit v blízké budoucnosti revoluční pokroky v medicíně a celkovém vývoji lidstva. Již po pár dnech ale May zjistí, že v této společnosti nestačí pouze pracovat, ale musí být i součástí její sociální sítě ve které jsou jak zákazníci, tak zaměstnanci. Nestačí ale mít pouze vytvořený profil, jejím cílem je se o vše dělit s ostatními – kde se uživatel nachází, když není v práci, co má k obědu nebo

²⁹ *The Circle*, 2017 [The Circle]. Režie James PONSOLDT, USA/Spojené arabské emiráty.

co vše má napsané v lékařské kartě. Síť díky tomu může zpracovat veškeré informace, které následně využije ke zlepšení života (na zdravotní problémy najde vhodného lékaře, k fotce oblíbeného jídla zase dokáže přiřadit vhodnou restauraci) to má ovšem za obět nulloovou toleranci soukromí. May je ze začátku proti, nakonec se jí to však začne zdát jako výborný nápad, a tak se sama nabídne, že bude součástí experimentu, díky kterému bude monitorována přes kamery 24 hodin denně. Chtěla tím dokázat výhodu sdílení se světem a také chtěla jít příkladem pro ostatní. Experiment také sloužil k ukázce toho, jak by to mohlo vypadat, kdyby se zapojili i ostatní – žádná kriminalita, lepší zdravotnická pomoc.

Pokrok v The Circle jde rychle dopředu, navrhnou řešení na chytání zločinců pomocí uživatelů, kteří jsou neustále připojeni na síti. Stačí nahrát fotku hledaného na síť a během chvíle začíná nějaký uživatel sdílet živý přenos s nalezenou osobou.

Bohužel stejně jako již dříve zmíněný Black Mirror je existence takové sítě v reálném světě zcela jistě možná, popularita se stává drogou dnešní doby, která může mít velmi neblahý vliv na celou naši budoucnost. Pokud by bylo možné díky sociální síti kohokoli rychle a jednoduše tímto způsobem vystopovat, tak bychom na možnost svého vlastního soukromí mohli pouze vzpomínat nehledě na to, že by kvůli tomu byli součástí bez výjimky všichni bez ohledu na to, zda mají či nemají na síti účet.

3. Empirická část

3.1 Druh výzkumu

Ke zrealizování výzkumu použitého v mé bakalářské práci jsem použil formu dotazníku, jelikož mým cílem bylo zachycení širšího množství studentů z různorodého spektra učebních oborů a škol. Navíc jde paradoxně díky sociálním sítím odesílat dotazníky z domova do všech koutů republiky, proto byla tato možnost pro mě jasná volba. Nešlo mi totiž ani tak o to, abych měl kvalitativní výsledky, ale kvantitativní, v čemž jednoznačně vede dotazník.

Dotazník má oproti rozhovoru samozřejmě také mnoho výhod, jednou z nich je např. anonymita, díky které dotazovaní většinou odpovídají pravdu, aniž by si cokoli vymýšleli. Při roznášení dotazníku v terénu je navíc jednoduché spolupracovníky zaškolit. Umožňují v poměrně krátkém času získat informace od většího množství lidí a v neposlední řadě je to druh velice nenákladného výzkumu. Nevýhodou je ale samozřejmě to, že dotazník nemusí vyplňovat tázaná osoba, ale někdo jiný místo ní, čemuž je velmi těžké se vyhnout, další nevýhodou je vskutku malá návratnost.³⁰

Dotazník byl díky možnostem dnešní techniky zprostředkován a roznesen mezi respondenty pomocí internetu, konkrétně pomocí aplikace na vyplňování formulářů, kterou umožňuje volně využívat společnost Google.

³⁰ DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. 4., nezměn. vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1966-8.

3.2 Volba respondentů

Do své bakalářské práce jsem si, jak již název vypovídá, zvolil respondenty z vysokých škol a k doplnění rozmanitosti rozložení mezi technickými a humanitními obory i respondenty z jedné vyšší odborné školy. Jedná se o školy – Česká zemědělská univerzita v Praze (ČZU), Lékařská fakulta Univerzity Karlovy (LFUK), Vysoké učení technické v Brně (VUT), Západočeská univerzita v Plzni (ZČU), Mendelova univerzita v Brně (MENDELU), Univerzita Hradec Králové (UHK), Technická univerzita v Liberci (TUL) a Vyšší odborná škola zdravotnická v Mladé Boleslavi (VOŠ a SZŠ Mladá Boleslav).

Výzkumu se zúčastnilo 200 respondentů s tím, že nebyl kladen nárok na splnění stejného počtu respondentů z každé školy, jelikož má práce za cíl zjistit celkové vlivy na studenty vysokých škol jako celku nezávisle na oboru. Školy byly cíleně vybrány, aby bylo ve výzkumu zastoupeno jak množství technických oborů, tak i těch humanitně zaměřených.

3.3 Obsah výzkumu

Do dotazníku jsem vložil 10 otázek, které zjišťují, zda mají sítě na respondenty negativní dopad, ať už tím, co na nich zažili, nebo tím, že ovlivňují jejich vnímání nových zpráv.

Otázka č. 1 Na jaké škole studujete? Stejně jako otázka č. 2 *Jaké je vaše pohlaví?* Jsou nezbytnými součástmi většiny dotazníků, a proto nechybí ani zde. Ve 3. otázce se ptám na čas, který tráví na sociálních sítích, již zde může být náznak toho, že je něco špatně, čímž je myšlena větší míra času mimo reálný svět. 4. *Otázka* se již ptá tázaných, zda mají nějaké osobní zkušenosti s problémy na sociálních sítích jako je např. kyberšikana, *otázka 5 a 6* již slouží pouze pro ty, kteří ve 4. otázce odpověděli, že setkali, popíší zde o co přesně šlo a jak se to vyřešilo/jaké to mělo následky. Z důvodu velkého nárustu uživatelů sociálních sítí v tomto století se samozřejmě také v *otázce č. 7* ptám, kde se dotázaní seznamovali nebo seznamují se svými přáteli. *Otázka č. 8* se zabývá otázkou důvěry ke zprávám, které se na síti vyskytují ve větší míře, existuje spousta falešných zpráv, proto mě zajímá a přijde přínosné pro mou práci, zda jim studenti vysokých škol důvěřují. Díky již několikrát zmíněné oblibě a také vlastní zkušenosti se v *otázce č.9* ptám na to, zda u učení prokrastinují na sociálních sítích jakožto novém prostředku „odreagování se“ od potřeby dělat to, co je důležité. V *závěrečné otázce* se ptám, zda neví, jak negativům se sítěmi spojených předcházet.

3.4 Hypotézy

Hypotéza č. 1 – Myslím si, že většina respondentů odpoví, že tráví na sociálních sítích 2-3 hodiny, ačkoli si to možná neuvědomují, tak ze zkušenosti mohu říci, že je to pravděpodobně ještě více. Vzhledem k tomu, že se sítě staly nedílnou součástí téměř každého, si člověk, jenž je využívá, mnohdy ani nemusí uvědomit, jak při této činnosti rychle utíká čas.

Hypotéza č. 2 – Další má hypotéza se týká otázky číslo 4 – Zda se dotyčný setkal s nějakým sociálně patologickým jevem. Jelikož si ještě pamatuji, jak se na mé bývalé škole řešila polícií kyberšikana, přičemž to z mého pohledu nebyl ojedinělý problém (na školách v okolí se tento jev šířil také), tak si myslím, že většina respondentů u této otázky odpoví, že se s těmito problémy již osobně setkali, což by samo o sobě neslo alarmující zprávu ohledně bezpečnosti užívání sociálních sítí.

Hypotéza č. 3 – V otázce č. 8 – *Důvěřujete zprávám vyskytujícím se na sociálních sítích?* doufám, že většina odpoví „Ne“. Sám osobně si myslím, že díky prakticky volnému působení jsou sociální sítě největším zdrojem mystifikace, které bohužel zdá se hodně lidí podlehl a proto doufám, že se mezi ně studenti vysokých škol z velké většiny nebudou počítat.

Hypotéza č. 4 – Otázku prokrastinace jsem do výzkumu vložil ze zřejmého důvodu. Dříve se člověk vyhýbal povinnostem jinými způsoby jako je sportování či trávení více času s přáteli. Dnes si ale myslím, že ačkoli již takhle tráví hodně lidí podstatnou část svého času na sociálních sítích, tak při povinnostech, jako je např. učení na zkoušku, se tento čas ještě výrazně zvětšuje. Proto si myslím, že většina odpoví „Ano“, i když je prokrastinace na sociálních sítích podle mě jednou z činností, která nemá vůbec žádný smysl, akorát kvůli tomu člověk bezcílně hledí na display delší dobu.

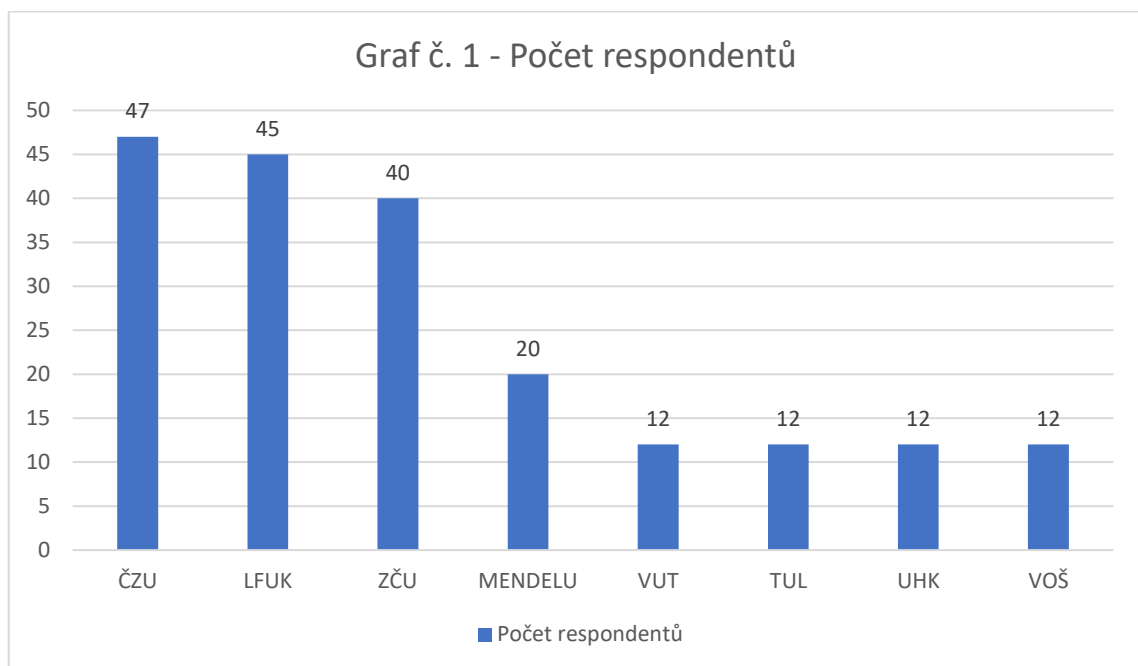
Hypotéza č. 5 – Jak již bylo několikrát řečeno, tak v poslední otázce „Zda vědí, jak by se mohlo negativům spojených se sítěmi předcházet“ bych řekl, že většina odpoví, že neví, nebo dokonce nemá tušení jaká, na první pohled nevýrazná nebezpečí mohou představovat, natož jejich řešení. Jelikož si podle mého některé věci neuvědomují a sociální sítě pro ně zůstávají i nadále jako předmět ke snadné komunikaci a poznání nových lidí, bohužel ale bez komunikace tváří v tvář.

3.5. Vyhodnocení dotazníku

3.5.1 Vyhodnocení otázky č. 1

Jak bylo již zmíněno, dotazníkového šetření se zúčastnilo 200 respondentů a já bych tímto chtěl ještě podotknout, že je důležité upozornit na to, jakým směrem je dotazník směřován. Je v něm pohlíženo na specifickou skupinu, a to skupinu studentů vysokých škol, proto nebudu rozepisovat názory ani zkušenosti z různých škol či rozdílu pohlaví, ale z celistvé jednotky vysokoškoláka. Proto podotýkám, že tyto 2 následující grafy jsou zde čistě z informačního hlediska.

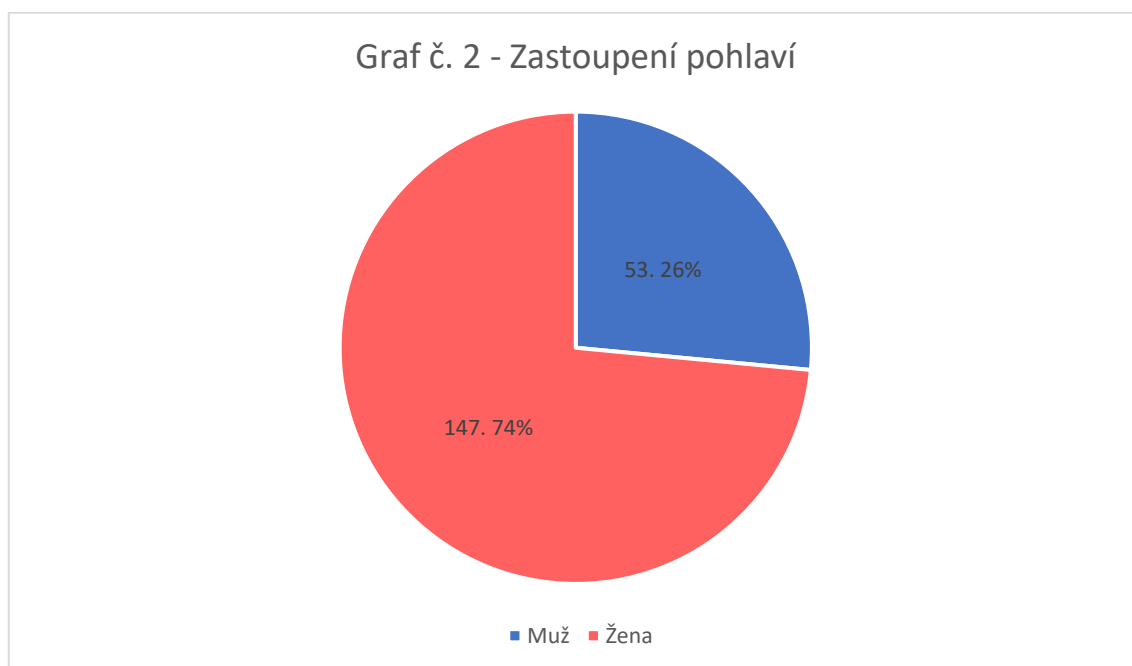
1. Na jaké škole studujete?

Na grafu č. 1 je možno vidět rozložení respondentů, kteří byli součástí mého výzkumu, zúčastnilo se ho 47 respondentů z ČZU, 45 z LFUK, 40 ze ZČU, 20 z MENDELU, 12 z VUT, 12 z TUL, 12 z UHK a 12 z VOŠ Mladá Boleslav.

3.5.2 Vyhodnocení otázky č. 2

2. Jaké je vaše pohlaví?

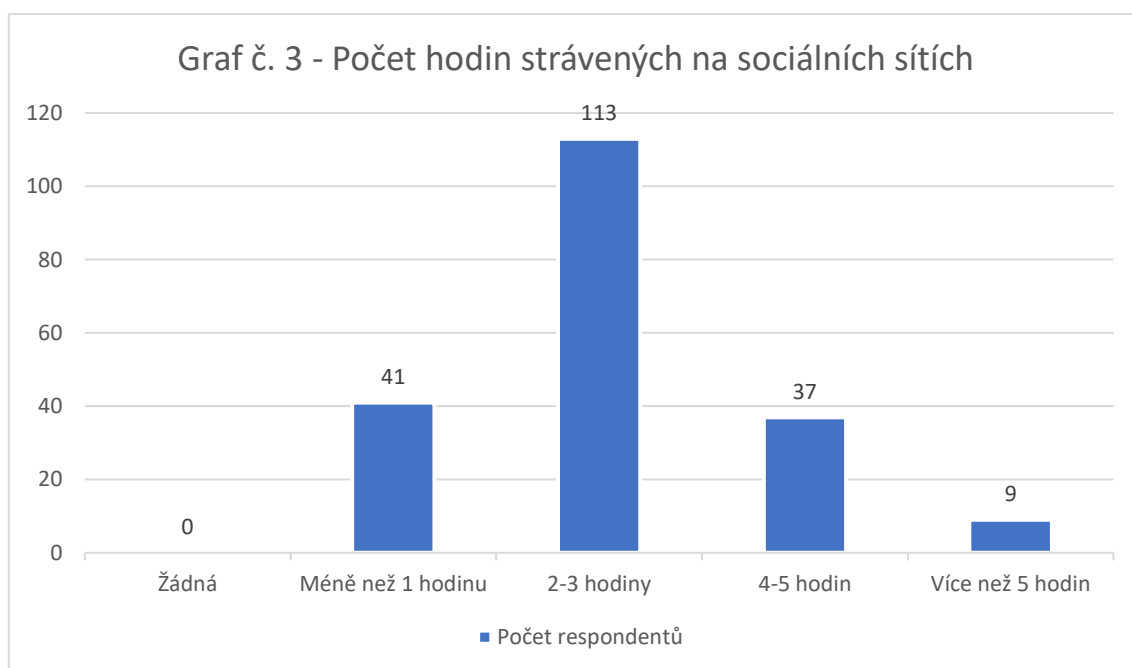

Na grafu č. 2 je vidět množství respondentů v zastoupení pohlaví. Skoro $\frac{3}{4}$ (147) z dotázaných respondentů jsou ženy, což ještě více zvráží fakt, že studium na vysoké škole stále ve zvýšené míře ovládají ženy, nebo mají více nápomocný přístup než muži. Mužů se výzkumu zúčastnilo pouhých 53.

3.5.3 Vyhodnocení otázky č. 3

V otázce č. 3 se zaměřuji na počet hodin strávených na sociálních sítích porovnaný s mou hypotézou.

3. Kolik hodin denně trávíte na sociálních sítích?

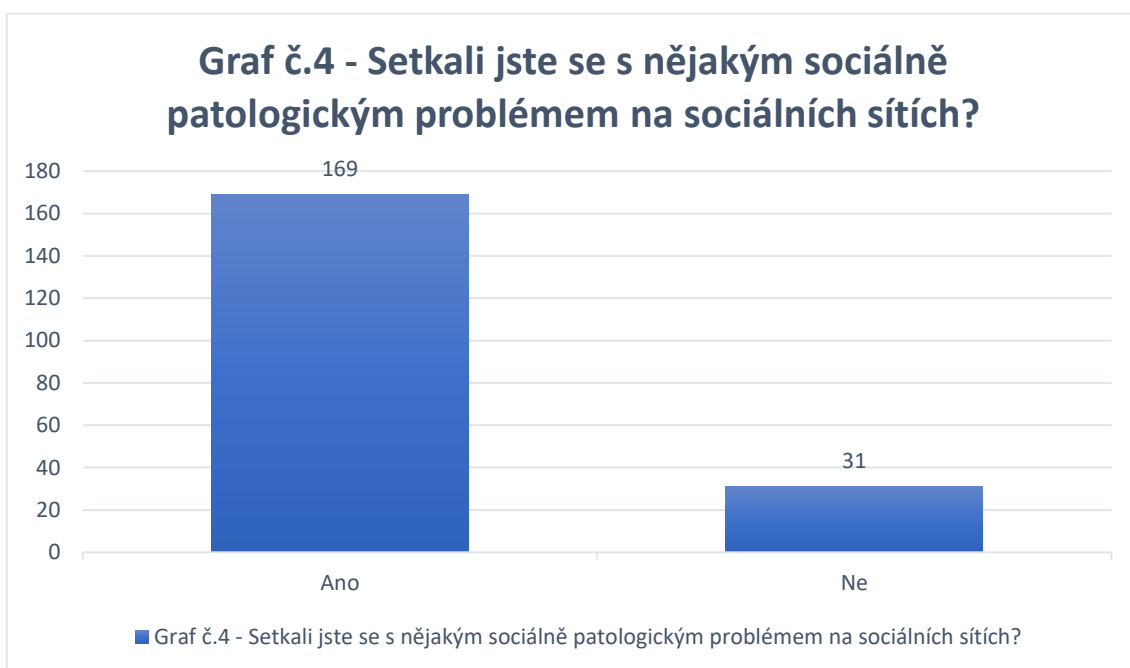

Z grafu č. 3 vyplývá, že většina respondentů tedy 113 (56,5 %) tráví denně na sociálních sítích 2-3 hodiny čímž potvrzují svoji hypotézu č. 1. zároveň mě ale překvapil výsledek u hodnoty „méně než 1 hodina“, na kterou odpovědělo 41 respondentů (20,5 %) je to mnohem vyšší číslo, než bych očekával vzhledem k neustálému využívání sociálních sítí. 37 respondentů (18,5 %) odpovědělo, že na sociálních sítích tráví 4-5 hodin času denně a pouhých 9 (4,5 %) odpovědělo, že je na sociálních sítích více jak 5 hodin denně.

3.5.4 Vyhodnocení otázky č. 4

V otázce č. 4 se respondentů táží, zda se někdy setkali s nějakým problémovým jevem na sociálních sítích, zároveň odpovědi porovnám s mou hypotézou.

4. Setkali jste se někdy s nějakým sociálně patologickým problémem na internetových sociálních sítích (např. kyberšikana)? Pokud ne, přeskočte otázku 5 a 6

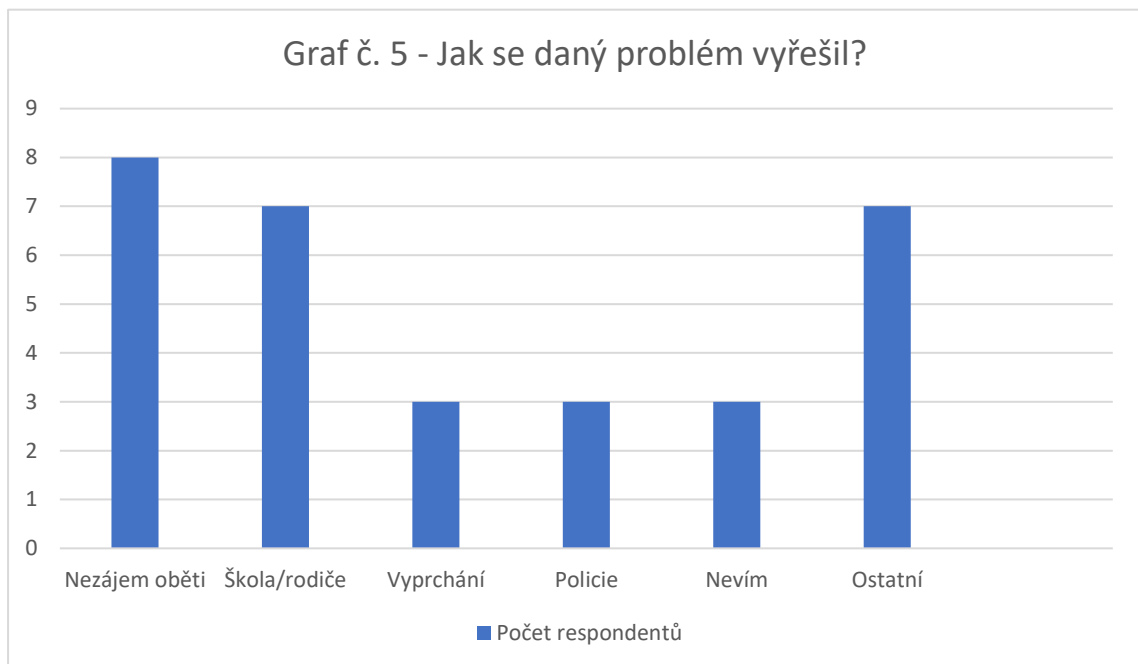
Na grafu č. 4 můžeme pozorovat početní zastoupení respondentů, kteří se setkali (31 – 15%) a kteří se neseťkali (169 – 85%) s nějakým sociálně patologickým jevem na sociálních sítích. Tento výsledek je mi velkým překvapením a zároveň záhadou. Jak jsem již zmiňoval důvod mé hypotézy, tak z osobní zkušenosti jsem tušil, že se s něčím podobným musel setkat snad každý. O to více vyvstává otázka, zda-li se opravdu takové problémy nedějí v takové míře, zda-li si dotyční neuvědomovali, že se jedná o něco špatného, takže se ani nerozhodli to vypsat jako odpověď do dotazníku, nebo ta poslední a zároveň nejhorší možnost – sice se něco špatného dělo, ale kvůli citlivosti o tom nikdo nevěděl. Každopádně si myslím, že pokud by byly školy více spojené s rodinou a každé dítě by mělo pocit bezpečí, tak i přes odhalení něčeho špatného by mohlo dojít k okamžitému řešení.

Zároveň toto malé procento vyvstává otázku, zda bychom nepotřebovali více proškolit informovanost jak dětí, tak starších o nebezpečí, která jsou se sociálními sítěmi spojena, ze zbylých 169ti si totiž nejspíš většina neuvědomuje, že už jen to, kolik tráví času na sociálních sítích (Graf č. 3) je samo o sobě problémem a zcela jistě znají i spousty dalších, kteří tímto problémem nevědomě trpí.

3.5.5 Vyhodnocení otázky č. 5

V otázce č. 5, která byla společně s otázkou č. 6, určena pouze pro ty, kteří v otázce č. 4 odpověděli „ano“ se zaměřím na otázku ohledně vyřešení konfliktu, otázka na průběh konfliktu by byla zbytečná, jelikož víme, že se musela odehrávat prostřednictvím sociálních sítí. Na grafu rozdělím situace podle počtu případů a budu se k nim snažit přidat svůj osobní postřeh.

5. Jak se daný problém vyřešil?

Na grafu č. 5 můžeme pozorovat situace, kterými se vyřešili dané situace respondentů. Z dostupných informací je patrné, že ač na to tato otázka nebyla položena přímo, tak většina respondentů byla sama oběťmi nějakého kyberútoku na sociální síti. Lze to vyčíst i z otázky č. 6, která bude následovat.

V největší míře zde bylo zastoupeno řešení tzv. ignoru ze strany šikanovaného, tím, že jsou tyto problémy většinou pro dotyčného citlivá témata, takže se to snaží vyřešit sám bez publicity si ale moc nepomáhá, už vůbec ne v útlém věku. Hned druhé zastoupení bylo nahlášení rodičům, či přímo vedení školy. Někteří respondenti psali, že rodina chtěla hned řešit problém přes policii načež to škola vyřešila udělením výchovného opatření. Jeden respondent dokonce uvedl, že „šikanátor“ musel vytvořit prezentaci na téma kyberšikany a následně jí přednášet po okolních školách. Myslím si, že bych do této skupiny mohl zařadit i pouhé 3 odpovědi, které jsou v kolonce „policie“. Žádné dítě by

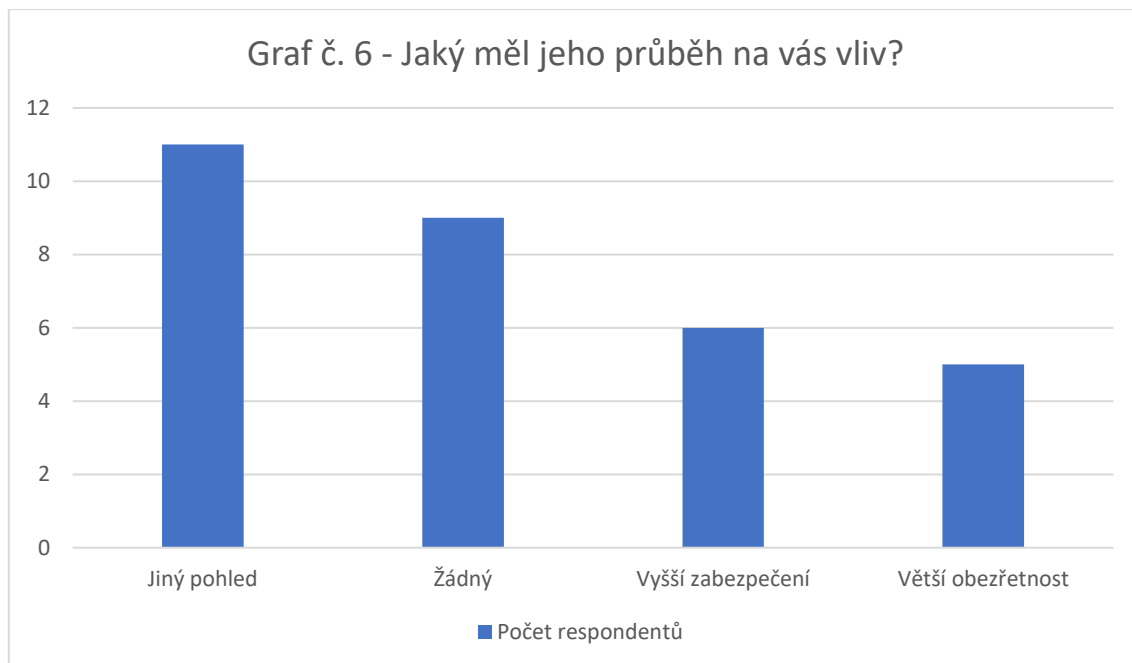
samo na policii nešlo, tudíž je jasné, že byla příčiněm rodina či škola. Zajímavou odpovědí taktéž 3 respondentů byla odpověď, že si toho oběť nevšímalá tak dlouho, dokud to šikanátora nepřestalo bavit, opět se nám tím dokazuje, jak moc je důležitá komunikace s rodiči a důvěra v učitele, takováto řešení nemusela vůbec proběhnout.

V kolonce „ostatní“ byly odpovědi jako je „dostudovala jsem“, „po škole je to už nebavilo“, „osobní domluvou“ a poslední zajímavá odpověď „vytření šikanátora na fejsbuku“ byla nejspíš oddychová pro obě, ale zároveň mohlo samozřejmě dojít díky tomu k další šikaně, což je samozřejmě zcela špatně.

3.5.6 Vyhodnocení otázky č. 6

V této otázce budu zjišťovat, jaký měla na respondenty tato situace vliv a jestli je nějak ovlivnila, což se opět budu snažit zvýraznit na grafu.

6. Jaký měl jeho průběh na vás vliv? (např. změna chování na sociálních sítích)

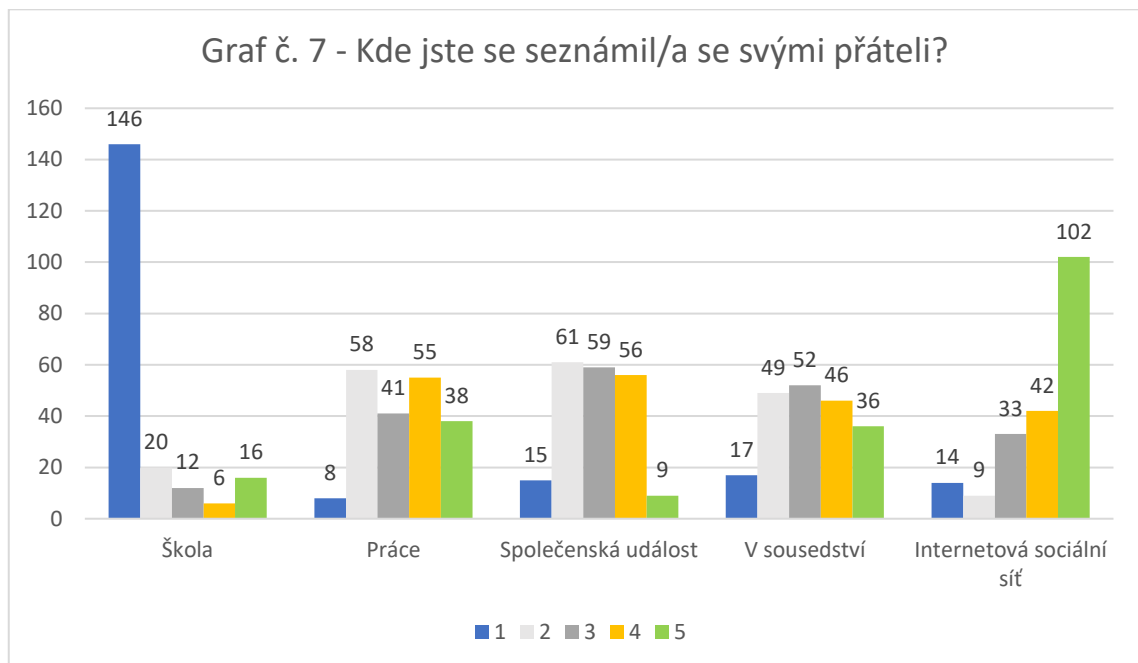
Na grafu č. 6 jsem zvýraznil počet zastoupení reakcí respondentů, někoho možná může překvapit, že u odpovědi „žádné“ je druhé největší zastoupení, vysvětluji si to tak, že v nižším věku dítě situace okolo sociálních sítí, pokud nejsou závažně vážné bere na lehčí váhu, nebo se jednalo o respondenty, kteří nebyli přímo součástí dané situace. Nejvíce byla zastoupena odpověď, kterou jsem pojmenoval „jiný pohled“. Jak již název napovídá, většina respondentů si z těchto situací odnesla to, že se lidé na sociálních sítích dokážou chovat tak, jak by se v reálném světě nechovali, a proto k uživatelům na sociálních sítích začali přistupovat jinak než do té doby.

Dalšími zástupci v odpovědích bylo navýšení uživatelského soukromí jen pro známé osoby, zveřejňování méně osobních údajů a osobních fotografií, 5 respondentů dokonce i přestalo oslovovat neznámé osoby přes sociální sítě a začali si dávat větší pozor na to, co komu napíše či pošlou za fotografií.

3.5.7 Vyhodnocení otázky č. 7

V otázce č.7 se chci zaměřit na rozdělení míst, kde se respondenti seznamovali se svými přáteli. Mohli bychom si položit otázku, zda se již nacházíme v době, kdy si lidé vytváří přátele hlavně přes sociální sítě.

7. Kde jste se seznámil/a se svými přáteli? Seřad'te sestupně (1 nejvíce, 5 nejméně)

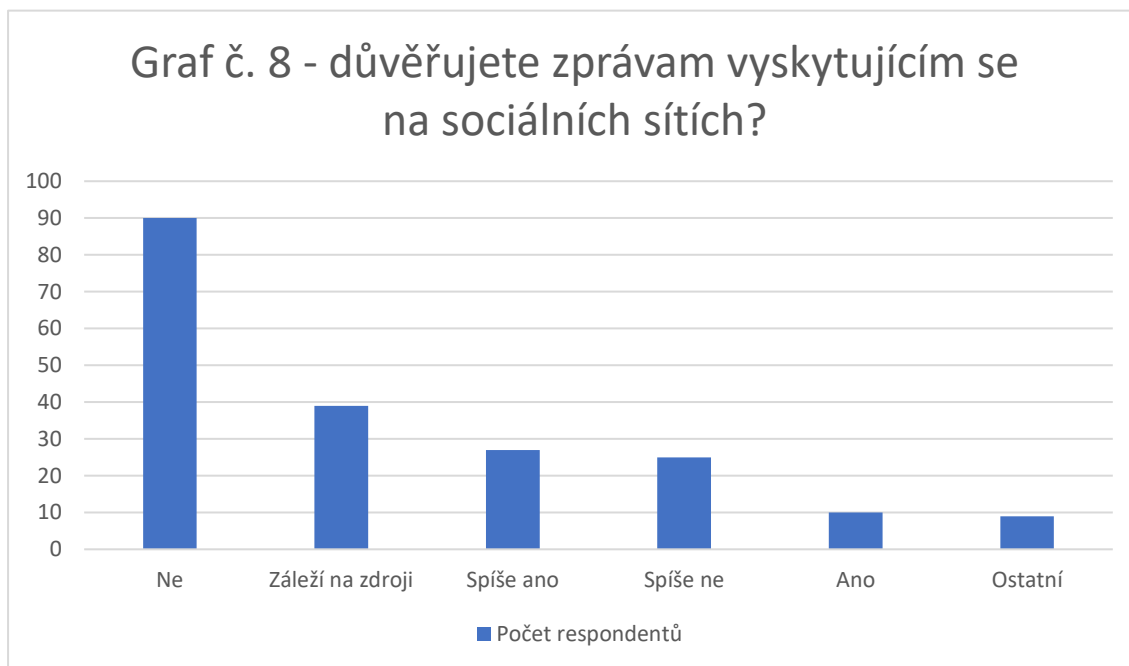

Na grafu č. 7 můžeme pozorovat grafické znázornění toho, kde se nejčastěji, nebo naopak nejméně seznamují respondenti z vysokých škol. Již na první pohled je patrné, že stále má největší podíl na tvorbě přátelství školní prostředí (téměř $\frac{3}{4}$ respondentů), také je jasně vidět, že nejnižší podíl mají sociální sítě. Na středních příčkách se drží téměř všechny 3 zbylá místa ve stejných rovinách, přičemž okolí bydliště mírně zaostává za společenskou událostí nebo prací. Dalo by se z tohoto grafu odvodit, že stále nejsme v době, kdy jakožto primární, nebo jeden z hlavních prvků seznamování s přáteli není sociální síť, ale jsou to ty stálé instituce, které jsou tu s námi odjakživa, můžeme ale zaznamenat, že někteří respondenti uvedli sociální síť jakožto možnost si najít přátele, a tak je možné, že by se mohli čísla u množství odpovědí sociálních sítí postupem času měnit.

3.5.8 Vyhodnocení otázky č. 8

V otázce č.8 se zaměřím na důvěru vysokoškolských studentů ve zprávy, které se vyskytují na sociálních sítích. Zároveň zde porovnám výsledek se svou hypotézou a vzhledem k rozsáhlosti odpovědí pak každou kolonku zvlášť rozepíšu.

8. Důvěřujete zprávám na sociálních sítích? Zdůvodněte

Na grafu č.8 můžeme vidět srovnání odpovědí respondentů, které jsem rozdělil podle nejčastějšího vyznění. Myslím si, že má hypotéza by se dala označit za přesnou, pokud vezmeme v úvahu, že v kolonkách „ne“ a „spíše ne“ máme dohromady 115/200 odpovědí, přesně jak jsem tušil a uváděl. Sociální sítě mají skvělou půdu pro šíření falešných informací a mnozí si to také uvědomují.

Ne – odpověď „ne“ jsem zaznamenal u 90/115 respondentů. Vyskytovali se zde odpovědi jako: „ne, většinou se jedná o hoaxy“, „v dnešní době jsou všude fake news“, „na facebook si každý píše co chce“, „ne, důvěřuj, ale prověřuj a já už se několikrát přesvědčila o lži“, „ne, lidé tam ukazují pouze to co chtějí, sama to také dělám“. Obzvlášť tato mnou poslední vytyčená odpověď je jen čirým důkazem toho, že se bohužel jedná o fakt, který provozují i lidé na vysokých školách. Politici se často snaží zdiskreditovat ostatní politické strany a lidé to samozřejmě přijímají jako jasnou informaci. Jeden respondent také poukázal na fakt, že „každý chce být v dnešní době slavný“ a tak píše na sociální sítě co chce, přesněji to, co chtějí lidé slyšet a lidé tomu pak také naslouchají. Já

osobně si myslím, že by si všichni měli každou informaci prověřit z více zdrojů, než něčemu uvěří.

Podle zdroje – do této skupiny spadá 39/200 respondentů. Mezi ně patří ti, co byly na vážkách, zda zprávám věří či ne, ti, kteří sledují pouze ověřené zdroje a na jiné se nezaměřují a ani nereagují a ti, kteří si dotyčné odkazy se zprávou vůbec rozkliknou podle popisku a důvěryhodnosti. Nejsm si jistý, zda je tento postoj správný. Jak již bylo řečeno – na sociální síť si může každý napsat co chce a kdy chce. To znamená, že i pokud se zdroj jeví jako důvěryhodný, tak důvěryhodný být nemusí. Je spousta lidí, co zakládá falešné profily pod jmény známých osobností či přímo médií a svoje smyšlené informace pak podává pod jejich jménem. I proto je moudřejší si i relativně důvěryhodný zdroj ze sociální sítě ověřit, nejlépe i najít danou informaci v médiích.

Spíše ano/Spíše ne – tyto 2 odpovědi bych mohl asi vložit do jedné podkapitoly, obě se totiž shodují v jedné věci – zdroji. Respondenti, kteří napsali „spíše ne“ (25/200) hovořili o sociálních sítích tak, že věří pouze tomu, co viděli již jinde, nebo jim to nepřijde příliš absurdní (některé články na sociálních sítích toto slovo doslova vystihuje). Respondenti stojící za „spíše ano“ (27/200) psali, že mají důvěru ve zprávy ze sociálních sítí, ale jen pokud stejnou zprávu vidí u více zdrojů najednou. Obě odpovědi se rozhodně sešly v tom, že informace nesmí znít absurdně.

Ano – tuto odpověď napsalo pouze 10/200 respondentů jedná se převážně o ty, kteří uvedli, že se ve zdrojích, které sledují orientují a mají k nim důvěru, nebo že se naopak nejedná o tak relevantní informace, aby jim nutně potřebovali věřit a v jistém slova smyslu je to pro ně i zábava.

Ostatní – v poslední části dotázaných (9/200) jsou ti respondenti, kteří uvedli, že zprávy nesledují a kdyžtak jim věří, protože je sdílí jejich přátelé. Jeden respondent dokonce uvedl, že samozřejmě nevěří všemu, ale dá na svou intuici vysokoškolského studenta. Tito lidé se samozřejmě mohou nevědomě stávat součástí falešných zpráv, pokud věří přátelům, kteří věří ve špatné zdroje.

3.5.9 Vyhodnocení otázky č. 9

V otázce č. 9 rozdělím zastoupení respondentů, kteří mají a nemají sklony k prokrastinaci na sociálních sítích, pokud se potřebují učit či plnit svoje povinnosti. Zároveň provedu srovnání s mou hypotézou, která je vzhledem k mému osobnímu postoji a životním zkušenostem vysoce pesimistická.

9. Když se potřebujete učit (např. na zkoušky) máte sklon uchylovat se k prokrastinaci na internetových sociálních sítích?

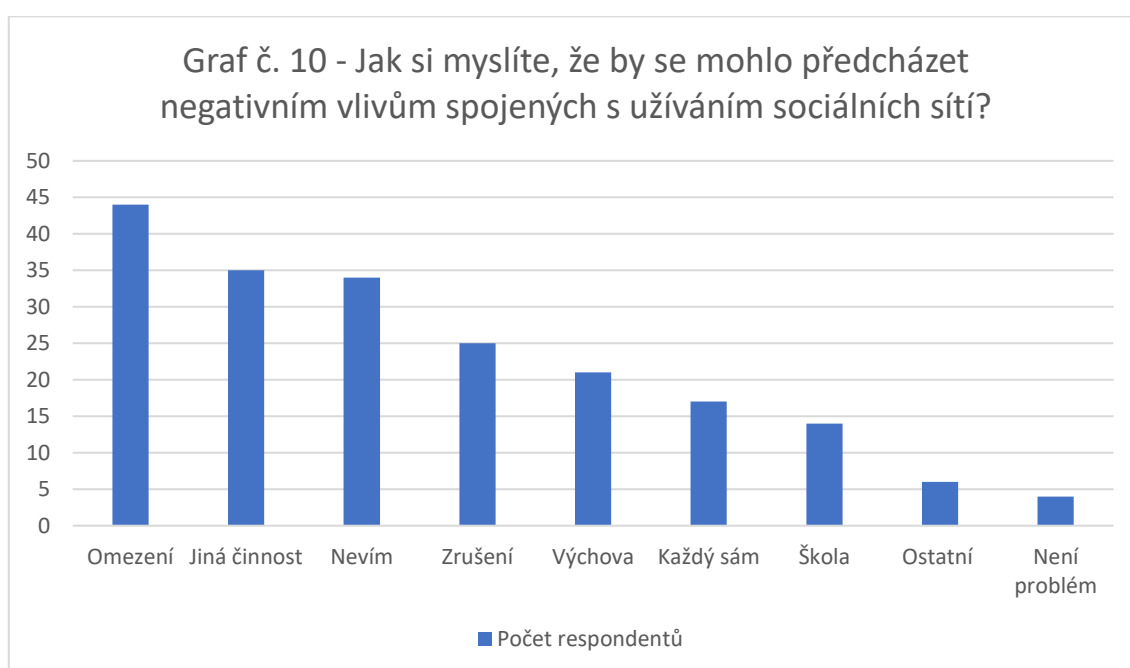

Na grafu č. 9 můžeme vidět zastoupení respondentů, kteří mají sklony prokrastinovat a kteří ne. K potvrzení, že „ano“ nebo „spíše ano“ se doznalo 157 respondentů, což je více než $\frac{3}{4}$ všech dotázaných (78,5 %) což dokazuje správný odhad mé hypotézy. Každému, který cítí, že má takový problém bych doporučil jednoduše vypnout všechny sociální sítě po dobu trvání daného úkonu. Myslím si, že snahou být neustále v kontaktu s ostatními a také snahou o neustálý přísun informací často nevidíme své hranice i když víme, že potřebujeme být produktivní.

3.5.10 Vyhodnocení otázky č. 10

10. Jak si myslíte, že by se mohlo předcházet negativním vlivům (např. závislost) spojených s užíváním sociálních sítí?

Tuto otázku jsem si stejně jako otázku číslo 8 musel kvůli své rozsáhlosti rozdělit na pár podkapitol, ke kterým se budu snažit co nejvíce samostatně vyjádřit. Jedná se o skupiny názorů: zrušení sociálních sítí, výchova rodičů, nevím/nemám tušení, každý by si to měl ujasnit sám, jiná činnost, cílené omezení času tráveného na sociálních sítí, výuka ve škole, sociální sítě nejsou problém a ostatní. Níže uvádím graf, který uvádí početní zastoupení respondentů, kteří se jak vyslovili.

Na grafu je vidět vysoké selhání mé hypotézy, jelikož jako odpověď „nevím/netuším“ napsalo pouze 34/200 respondentů. Je vidět, že se většina z nich nad tím pozastavila a snažila se přispět svou myšlenkou. Stejně „selhání“ pocítuji i u odpovědi „není problém“, kterou napsalo dokonce pouze 4/200 respondentů, což poukazuje na fakt, že si jsou studenti vysokých škol vědomi problému s užíváním sociálních sítí, nicméně pravděpodobně neví, jak si od nich sami pomoci.

Omezení času stráveného na sociálních sítích – tato odpověď se mi u vyplněných dotazníků objevila nejčastěji, přesněji u 44/200 dotázaných respondentů, což je skoro čtvrtina všech tázaných. Většina odpovědí byla v prostém smyslu – nastavit si časované budíky, přesnou dobu, kdy můžou být na sociálních sítích nebo doporučení na využívání

různých mobilních aplikací, které sociální sítě po určité době do konce dne sami zablokují. Pouze jeden respondent se více rozepsal o svém názoru, psal o mobilní aplikaci FOREST, která má za úkol na uživatelem nastavenou dobu držet mobil v „neaktivním režimu pro sociální sítě“. Osobně si myslím, že omezení času stráveného na sociálních sítích není vůbec špatný nápad, nicméně nevím, zda to bude mít díky dnešní době až tak velký úspěch, stále se člověk může dostat do nějakého problému se sociálními sítěmi spojeného, u kterého ani tak zdaleka nezáleží na době, kterou na nich stráví, pořád by se to ale jevilo, jako jedna z pomůcek, která by rozhodně nebyla k zahoezení.

Jiná činnost – druhou nejvíce zastoupenou odpovědí byla jiná činnost (35/200). Objevovaly se odpovědi jako: zájmové koníčky, posezení s přáteli, nebo plnění povinností. Logicky se nám tato odpověď hned z prvního pohledu zdá jako nejpříjemnější, bohužel ne nejjednodušší. Spousta lidí, ať už dětí, dospělých či seniorů má právě jako koníček surfování po sociálních sítích. Navíc když jsou k tomu v tomto tisíciletí vedeny děti již od útlého věku, tak je mnohem těžší nabídnout lepší koníček, ať už kvůli přístupu (člověk nikam nemusí, společnost lenivý) nebo prostě jenom kvůli okolí (ostatní jsou také na sociálních sítích). Dalším problémem je, že poslední dobou se i spousta povinností přesouvá na sociální sítě, učitelé dávají studentům úkoly po internetu, díky sociálním sítím se dá sehnat od spolužáků učivo a v neposlední řadě si i pracovníci ze společné práce předávají prostřednictvím sítí důležité informace.

Nevím/netuším – jak jsem již zmínil výše, očekával jsem větší zastoupení, ale sám osobně jsem rád, že o tomto tématu má většina vysokoškoláků přehled a dokáže o něm přemýšlet.

Zrušení sociálních sítí – zrušit ať už ve smyslu celoplošně zakázat nebo jedinci smazat z telefonu napsala přesně 1/8 respondentů (25/200). Osobně si myslím, že když si jedinec smaže sociální sítě ze svých zařízení, tak si je stejně bude muset časem opětovně nainstalovat zpět vlivem svého okolí. Celoplošný zákaz je zajímavá a samozřejmě nerealizovatelná myšlenka. Nespočítaně lidí má díky sociálním sítím přísun peněz a orientace lidstva je na ně již tak silně upnutá, že tuto myšlenu považují za nemožnou.

Výchova – v této kolonce je myšlena výchova rodičovská, ne tedy ta ve škole. Pouze 21 respondentů napsalo, že by se problémům mělo předcházet již při výchově v rodině ať už úplným zákazem sociálních sítí či s velmi omezenou povolenou dobou. Myslím si, že

výchova ohledně užívání zařízení moderní doby by měla být jedna z těch nejdůležitějších, denně můžeme potkat malé děti, které mají mobil v ruce již od prvních kroků, a to je celé podle mě špatně, jenže v této uspěchané době, kdy rodiče nemají na své děti tolik času a vložím takového zařízení do ruky je pro ně jedno z nejjednodušších řešení je s tím těžké něco dělat. Pár respondentů se ovšem shodlo na tom, že by bylo lepší, kdyby se rodiče vzájemně dohodli, a dali svoje děti na společné zájmové kroužky, což se mně osobně jeví asi jako jedna z nejlepších možností redukce času.

Každý si to musí srovnat sám v sobě sám – celkem 17krát vyskytnutá odpověď se nabízí jako jedno z dalších zdánlivě jednoduchých řešení, opak je ovšem pravdou a myslím, že všechny důvody k tomu proč, jsem již zmínil výše, a tak se k nim prozatím nebudu opětovně vracet.

Výchova ve škole – Jeden z nejdůležitějších aspektů života, a to škola byla v odpovědích zastoupena poměrně málo (14/200). Byly zde odpovědi jako – měli by o tom více informovat na školách, měli by být pravidelné semináře. Doufal jsem, že tu podobných odpovědí zazní více, jelikož škola by měla k tomuto účelu sloužit primárně, díky škole by se o těchto problémech mělo více vědět a předcházet jim. Problémem podle mě je relativně krátká chvíle, co tu sociální sítě jsou a jako druhý problém bych zařadil citlivost tohoto problému. U dětí je těžké nějaký takovýto problém poznat, školy, hlavně základní a střední by se měli podílet na vzájemné spolupráci s rodiči a vše odchytit v ranných stádiích, jak ale říkám, je to citlivé téma, kde problém může být jak na straně školy, tak rodičů.

Ostatní – do této druhé nejméně zastoupené skupiny (6/200) jsem zařadil odpovědi jako bylo: zpoplatnit sociální sítě a snížit množství veřejných Wi-fi ve městech. Zpoplatnění by určitě bylo užitečné, ale pouze pro ty nejmenší, i ti by ale nejspíš mohli uvažovat o vkládání kapesného tímto směrem. Ohledně snížení množství veřejných Wi-fi bych byl velmi skeptický, jelikož v této době má již většina lidí ve svém telefonu mobilní data dodávaná společně s mobilním kreditem, a tak by se i přes tuto malou překážku mohli i nadále na síť připojit.

Nevadí mi – nejméně zastoupenou odpovědí (4/200) byla odpověď „sociální sítě mi nevadí“. Takovou odpověď podle mě napsali pouze respondenti, kteří buďto na sociálních sítích netráví, ani nikdy netrávili moc času, nebo si toho času naopak nejsou vědomi.

3.6 Možná řešení

V této kapitole se zaměřím na možná řešení negativ, které jsou spojeny s užíváním sociálních sítí. Začnu částí porovnání s dotazníkovým šetřením, zda by nemohli být nějaké získané informace zásadní nebo alespoň nápomocné. Budu pokračovat doplněním rad, které by měli vědět všichni z dospělého publika a taktéž by se je měli snažit udržovat a předávat dále. Dále se zaměřením na hlavní zásady, které by měl udržovat každý uživatel sociálních sítí a zakončím to užitečnými radami, které mohou usnadnit nebo snad i zpříjemnit život na sociálních sítích.

Dotazníkové šetření – Jakožto nejčastější odpovědí na řešení či redukci negativních vlivů bylo „omezení“ nebo spíše doslova „omezovač“. Já považuji za dobrou informaci, že většina vysokoškolských studentů si je sice vědoma, že tráví na sociálních sítích času více, než je nezbytně nutné, ale to, že většina z nich uvedla právě tuto odpověď ať už ve smyslu, že jí sama využívá, nebo doporučuje značí, že se minimálně v dospělém publiku jedná o efektivní nástroj, který bychom s jistotou mohli doporučit.

Další poukázání ve velmi vysoké míře bylo na výskyt falešných zpráv – Hoaxů. I toto je samozřejmě důležité znát a vědět. S naprostou jistotou se vyhnout všem zprávám, které se vyskytují na sociálních sítích a raději je vyhledávat na jiných, ověřených místech jako jsou například zprávy z české televize nebo oficiální vyjádření/zprávy ministerstev či úřadů.

Vykonávat jinou činnost, než sedět u svého zařízení pro spojení s internetem je samozřejmě primárním cílem, ke kterému ale leckdy není až tak jednoduché dojít. To nám také mohl ukázat graf č. 9, na kterém jsme mohli pozorovat množství respondentů, kteří se lehkovážně oddávají prokrastinaci místo plnění povinností.

Rodiče – rodina jakožto primární složka každého jedince by v této době měla být v otázce moderních vymožeností příkladem pro své potomky. Ne nadarmo se říká „Co se v mládí naučíš..“. U sociálních sítí to platí dvojnásobně. Rodina by neměla své děti vést k užívání sociálních sítí ani ke zvýšenému využívání zařízení (jak jsem již zmiňoval dříve, využívání tabletů nebo telefonních zařízení od brzkého věku).

Ale jak tohoto cíle dosáhnout? Dnešní děti mají takřka to, o co si řeknou. Navíc tlak okolí ve smyslu „ostatní děti to mají také“ většinou rodiče obměkčí, jelikož se cítí jako

„ti horší“ pokud dítěti nevyhoví, protože „ti druzí rodiče to přece udělali“. Dokonce mi i přijde, že je to jakási „tichá válka“ o to, kdo je lepší rodič. Moc se vytahovat, nebo alespoň dokázat, že jsme lepší, nebo alespoň na stejné úrovni jako ostatní dnes znatelně vítězí i na úkor sociálního bytí. Lidé si berou půjčky, kupují zařízení na splátky jenom aby mohli mít to co ostatní, ba dokonce ještě víc. Proto si myslím, že uskutečnit to, že rodič nekoupí svému dítěti moderní zařízení je pro mnohé snad i nepředstavitelné.

Díky tomu bych se raději zaměřil na otázku „jak se tento systém snažit i přes koupi zredukovat v co nejnižší možnou míru“. Odpovědí by mohlo existovat hned několik. Jednou z těch neúčinnějších bych určitě vybral možnost „odměny za úkol“. Nejedná se o nic složitého a je to až k povážení, jak účinné je toto řešení ať už na zákaz plného využívání zařízení nebo povolení Wi-fi. Samozřejmě by každý úkol mohl povolit zařízení pouze na nějakou chvíli. Ohledně povolení Wi-fi by pro rodiče mohla být dobrá informace, že existují aplikace, které každý den změní přístupového heslo s tím, že ho budou vědět pouze oni, tato na první pohled nevýrazná aplikace by vzhledem k výchově dětí mohla být více než k užitku. Taktéž by rodiče neměli svým dětem platit možnost datového připojení z mobilního telefonu, které by jim umožnilo přístup na internet i mimo domov.

Další z důležitých informací pro rodiče je možnost tzv. dětského režimu. Tato možnost lze nastavit jak na internet, tak samotné zařízení. Možnost dětského režimu sama o sobě redukuje „obsah pro dospělé“, děti díky tomu nebudou moci vstoupit na stránky, sledovat videa, využívat sociální sítě, které nejsou povolené v jejich věku.

Důležité je také sledovat chování dítěte. Pokud se začne chovat jinak než normálně, tak to nemusí být pouze projevem dospívání, může se jednat o šikanu, ať už v reálném životě, nebo v tom kyberprostorovém. V takovém případě je nutné s dítětem hodně komunikovat, případně velmi důsledně monitorovat jeho pohyb v prostředí internetu a v případě problému, nebo jenom náznaku problému neprodleně kontaktovat školu a snažit se domluvit na dalším řešení.

Škola – společně s rodinnou by měla patřit mezi hlavní aspekty vývoje dítěte, a proto bych jí měl zmínit také. Práce je sice zaměřena na studenty z vysokých škol, jak již ale ukázalo dotazníkové šetření, mezi hlavní potíže patří právě doba před vysokou školou.

Škola by měla být již od té základní velmi otevřená a proškolená ohledně tématu sociálních sítí, moderních zařízení a pohybu na internetu celkově. Právě ve škole by si kantoři měli všimnout prvotního problému, který by se mohl odehrávat. Výuka ICT na základních školách by v této době měla být jednou z těch nejvíce zastoupenou ať už kvůli zvětšující se míře kyberšikany či kyberstalkingu, nebo jak ukazuje zmiňovaný film Víta Klusáka „V síti“. Tento film nám mohl ukázat, že na internetu existuje opravdu mnoho lidí, kteří se nebojí oslovovat mladé publikum s cílem s nimi mít sexuální styk.

Mezi další problémy, které jsou již od základní školy je bezbariéroví přístup k Wi-fi. Školy to berou jako jeden z bonusů této doby – děti to zabaví, mohou jim díky Wi-fi dávat jednoduše úkoly a nemají s tím tolik práce. Myslím si, že převážné omezení, nebo dokonce zrušení tohoto aspektu by bylo velice ku prospěchu. Nevidím žádný smysl v tom, že např. dítě při hudební výchově hraje hru na Facebooku. Jediným přijatelným místem pro tuto možnost jsou pouze vysoké školy, kde je již k velkému množství učiva potřeba odkazovat na internet. I tam by ale úkoly nemuseli být přes internet v takové míře, člověk pak u svého zařízení tráví spoustu času, která se samozřejmě nevyhne zmiňované prokrastinaci. Vyjmul bych z toho samozřejmě dobu nouzového stavu, kde prozatím bohužel nemáme jiné řešení, než výuku on-line, nebo prostřednictvím úkolů a testů přes internet.

Jednou z možností edukace škol je také návštěva nějakého sociologického centra, kde se zaměřují na negativní jevy spojené se sociálními sítěmi. Zde to dětem mohou odborníci dopodrobna vysvětlit a přesněji jim ukázat, jak se správně chovat, jak reagovat a čemu se na sociálních sítích vyhnout.

Zásady správného chování na internetu – Hlavní zásadu bychom mohli shrnout pod pojem „osobní informace“. Pokud si založíme profil na sociální síti, tak je součástí profilu samozřejmě množství informací, které o sobě sdělíme. Toto množství by mělo být v co nejmenší míře (vysoce nedoporučuji zadávat datum narození či bydliště). Veškeré informace by navíc měli být nastaveny tak, že je uvidí pouze ti, komu to dovolíme, což by většinou měli být pouze přátelé, spolužáci či spolupracovníci z práce. Stalo se již nespočet případů, kdy fotky z profilu byly přetvořeny či odcizeny a následně sdíleny na cizích profilech nebo internetových stránkách. Vše na internetu lze zneužít, proto by měl

každý dopředu zvážit, co o sobě prozradí a co bude sdílet s ostatními uživateli. Tím je samozřejmě myšleno i cokoli v chatu s ostatními.

Jako další ze zásad bych chtěl zvýraznit důraz na velmi silné zabezpečení hesla k jakémukoli profilu na internetu. Každé heslo by mělo obsahovat číslice, velká i malá písmena a dohromady alespoň 10 znaků. Hlavně je morální povinností nikdy a nikomu svá hesla nezveřejňovat ať už ústně, nebo hůř – prostřednictvím internetu. Mezi další doporučení patří používání ke každému profilu jiné heslo a nejlépe každé alespoň po týdně měnit. Mezi odcizením informací z profilu může tzv. kyberzloděj samozřejmě také procházet důležité informace ze zpráv s ostatními a v neposlední řadě se díky Vašemu profilu za Vás také vydávat.

Předem bychom si také měli vybírat, koho pozveme do svého kyberprostoru přátel, všechny bychom měli znát z kontaktu v reálném životě. V kyberprostoru, kde se může každý vydávat za koho chce, si nikdy není radno s nikým zahrávat. Podle fotek půvabná blondýna může být ve skutečnosti starší muž, který chce akorát z lidí dostat peníze nebo hůř, po poskytnutí intimního obsahu je dokonce vydírat.

Nemalé množství je také webových stránek, které mají virový obsah, díky čemuž je moudré vědět dopředu, na jaký odkaz opravdu chcete vstoupit. Proto nikomu nedoporučuji vstupovat na dopředu neznámá místa, i pokud je doporučují přátelé. Ostražitost je na internetu více než důležitá a u pochybných odkazů to platí ještě více. Existují odkazy, které do počítače automaticky po otevření stáhnou počítačové viry, které mohou nejenom smazat data, ale hlavně je ukrást přímo z počítače a pomocí internetu je přenést ke zloději.

V neposlední řadě bych chtěl zmínit pravidla slušného chování, které by samozřejmě měl dodržovat každý uživatel, ale ne každý je dodržuje. Denně dochází k nesčetně konfrontacím na chatových fórech, nebo v diskusích ke zprávám. Lidé jsou za svými monitory opravdu svolní ke všemu, proto by každý měl jít příkladem a snažit se ovládat své emoce za každou cenu.

Užitečné rady – mezi jednu z důležitých rad bych zařadil již v dotaznících zmíněné nastavení omezovače na sociální síť. Je to jedním z nejlepších řešení, které se nám může naskytnout, pokud toho my sami nemůžeme pomocí své vůle docílit.

Jako další užitečnou pomůcku bych určitě zařadil aktivní apelování na okolí každého, kdo se v místě sociálních sítí pohybuje. Apelování na skutečnost, že jsou na světě i jiné možnosti než sociální sítě a že není tak těžké se od nich odpoutat, pokud si toho bude vědomo více lidí najednou. Nezřídka se stává, že kamarádi jdou spolu ven, jenom aby také mohli být „spolu venku na sociálních sítích“. Mohu to pozorovat i z vlastní zkušenosti, kdy jdeme s přáteli vyřešit např. důležité věci do školy a po 10ti minutách zjistíme, že všichni brouzdáme ve světě Facebooku.

Hodně cenná rada, jak vysoce omezit aktivitu na internetu mi také přijde denní vypínání internetových dat a připojení k Wi-fi. Měl by to dělat každý, kdo vyrazí někam mimo svoje bydliště. S vypnutým internetovým připojením na mobil totiž nechodí žádná upozornění ať už ze sociálních sítí, nebo internetu celkově a člověka to pak nenutí každou chvíli klopit svůj zrak k telefonu.

4. Závěr

Myslím si, že k povaze této práce jsem došel k úspěchu. V úvodu práce jsem rozepsal jednotlivé druhy sociálních sítí, které pomohly vnést čtenáře do prostředí internetových sociálních sítí, zároveň jsem vypsal i veškerá nebezpečí, která z nich pramení. Doplnění práce filmy, které by mohli představovat budoucnost se sociálními sítěmi by možná někdo mohl považovat za „přehnanou“ nebo možná i smíchu. Já si ale myslím, že tyto filmy dokonale podtrhují nebezpečí, kterým se lidstvo ubírá, a tak jsou této práci nedílnou součástí. Ne všechny mé hypotézy byly správné, několik otázek by možná šlo naformulovat jinak, aby nesváděli k podobným odpovědím, jako byla třeba otázka č. 8, ta by šla prakticky označit i hodnotami Ano-Ne.

V dotazníkovém šetření jsem měl 200 respondentů s pokrytím většiny České republiky, přičemž k podobným odpovědím si myslím, že na skupinu „studentů z vysokých škol“ jsem vybral správné respondenty. Došel jsem k tomu, že většina z nich sice cítí, že tráví na sociálních sítí více času, než by chtěla, ale až na problémy s prokrastinací to na ně nemá žádný, nebo minimální negativní účinek. Většina z nich aktivně používá, či doporučuje omezovací aplikace, pomocí jichž se zatím aktivně vyhýbá negativním vlivům. Respondentů, kteří byli přítomni u nějakého jevu byli podle stylu a formě odpovědí v dětském věku, tudíž se dá říci, že na studenty vysokých škol nemají sociální sítě prakticky žádné negativní vlivy.

V poslední části práce jsem se zaměřil na možnosti prevence, řešení, či alespoň zjednodušení vlivů sítí na člověka. Pokud by školy začali více spolupracovat s rodiči, kteří by zároveň začali více pečovat o své děti, tak by zde mohlo být mnohem méně trestných případů spojených se sociálními sítěmi. Jenomže to už záleží na spolupráci obou stran.

V dospělosti si již člověk musí každý sám nastavit své hranice, říci si, co dělá dobře a co ne. V případě sociálních sítí to ale ne vždy musí být jednoduché a teprve jejich vývin nám ukáže, jakým směrem bude lidstvo směřovat.

5. Seznam použitých zdrojů

Odborná monografie

- 1) BAYM, Nancy K. *Personal connections in the digital age*. Malden, MA: Polity, 2010. ISBN 0745643329.
- 2) BEASTESS. *Osamělost, aneb, Kolik máte přátel na facebooku*. Praha: Grada, 2016. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-5478-9.
- 3) BEDNÁŘ, Vojtěch. *Marketing na sociálních sítích: prosadte se na Facebooku a Twitteru*. Brno: Computer Press, 2011. ISBN 978-80-251-3320-0.
- 4) BURDOVÁ, Eva a Jan TRAXLER. *Bezpečně na internetu*. Praha: Středočeský kraj ve spolupráci se Vzdělávacím institutem Středočeského kraje (VISK), 2014. ISBN 978-80-904864-9-2.
- 1) BURGESS, Jean a Joshua GREEN. *YouTube: online video and participatory culture*. Malden, MA: Polity, 2009. ISBN 978-0-7456-4479-0.
- 2) DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. 4., nezměn. vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1966-8.
- 3) CHARBONNEAU, Joelle. *Stačí jen chtít*. Přeložil Alžběta KALINOVÁ. Praha: Fragment, 2017. ISBN 978-80-253-3124-8.
- 4) KOLESÁROVÁ, Karolína. *Životní styl v informační společnosti*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2016. ISBN 978-80-7452-119-5.
- 5) KULHÁNKOVÁ, Hana a Jakub ČAMEK. *Fenomén facebook*. Kladno: BigOak, 2010. ISBN 978-80-904764-0-0.
- 6) PAVLÍČEK, Antonín. *Nová média a sociální síť*. Praha: Oeconomica, 2010. ISBN 978-80-245-1742-1.
- 7) RÖHR, Heinz-Peter. *Závislost: jak jí porozumět a jak ji překonat*. Přeložil Petr BABKA. Praha: Portál, 2015. Spektrum (Portál). ISBN 978-80-262-0927-0.
- 8) SPITZER, Manfred. *Digitální demence: jak připravujeme sami sebe a naše děti o rozum*. Brno: Host, 2014. ISBN 978-80-7294-872-7.

Filmové zdroje

- 1) *Nerve: hra o život*, 2016 [Nerve]. Režie Henry JOOST, Arie SCHULMAN, USA.
- 2) *The Circle*, 2017 [The Circle]. Režie James PONSOLDT, USA/Spojené arabské emiráty.

Seriály

- 1) BROOKER, Charlie. Black Mirror. 3. série, 2. díl Nosedive [epizoda z televizního seriálu] Velká Británie, 2016.

Internetové zdroje

- 1) HAVLÍK, Antonín. „Nevadí, že je ti 12 let. Ukážeš se mi?“ České herečky budou v novém dokumentu odhalovat pedofily na internetu. *Refresher* [online]. Praha: Refresher.cz, 2019, 2. květen 2019, 12:07 [cit. 2019-07-09]. Dostupné z: <https://refresher.cz/65236-Nevadi-ze-je-ti-12-let-Ukazes-se-mi-Ceske-herecky-budou-v-novem-dokumentu-odhalovat-pedofily-na-internetu?fbclid=IwAR0N0SnAJXLaLK4Pot8yzuUQJE5k-LAZQ8q3Twgrjfox9PnSUL13I9N1AxM&gdp-accept=1>
- 2) Historie sociálních sítí. *Sociální síť* [online]. 2018, říjen 2018 [cit. 2019-04-29]. Dostupné z: <http://www.socialnisite.estranky.cz/clanky/historie-socialnich-siti.html>
- 3) HRUŠKA, Stanislav. 4. nahrávka Babiše. Přiznání k Čapímu hnízdu [online]. [cit. 9.7.2019]. Dostupný na https://www.youtube.com/watch?v=0Io_Jbj080o
- 4) KASÍK, Pavel. Technet: Na Facebooku je už půlka Česka. Největší sociální síť roste, ale ne všude. *IDNES.cz* [online]. MAFRA, 2018, 19.9. 2018 [cit. 2019-04-29]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/technet/kratke-zpravy/facebook-cesko-uzivatelu.A180919_135037_tec-kratke-zpravy_pka
- 5) Modrá velryba: Co stojí za „hrou,“ jaké úkoly vedou děti k sebevraždě? Echo24 [online]. Praha: Echo Media a.s., 2017 [cit. 2019-07-09]. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/w5vg6/modra-velryba-co-stoji-za-hrou-jake-ukoly-vedou-deti-k-sebevrazde>
- 6) Instagram: About US. *www.instagram.com* [online]. 2019, 2019 [cit. 2019-07-09]. Dostupné z: <https://www.instagram.com/about/us/>

- 7) SAK, Petr. Generace, mládež a její výzkum. *Mládež a společnost* [online]. Bratislava, 1990, 2016, 2016, 17 [cit. 2020-05-11]. ISSN 1335-110. Dostupné z: http://www.insoma.cz/Studie%20generace_mladez_a_jeji_vyzkum.pdf
- 8) Sociální síť: Druhy sociálních sítí. *Internet a vše kolem něj* [online]. 2013 [cit. 2019-04-29]. Dostupné z: <https://kasv2013-cz.webnode.cz/socialni-site/>
- 9) Whats App: O společnosti WhatsApp. *www.whatsapp.com* [online]. WhatsApp, 2019, 2019 [cit. 2019-07-08]. Dostupné z: <https://www.whatsapp.com/about/>

6. Přílohy

1) Dotazník uplatněný u výzkumu

Negativní vlivy internetových sociálních sítí na studenty z vysokých škol a jejich možná řešení

Dobrý den, jmenuji se Jan Kopecký a studuji na Husitské teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, obor Sociální pedagogika. Tímto bych vás chtěl poprosit o vyplnění dotazníku k mé bakalářské práci, který je zaměřen na sociální sítě. Děkuji a zároveň přeji hodně štěstí ve studiu.

***Povinné pole**

1. **Na jaké škole studujete?** * Označte jen jednu elipsu.

- ČZU
- LFUK
- VUT
- ZČU
- UHK
- MENDELU
- TUL
- VOŠ a SZŠ Mladá Boleslav

2. **Jaké je vaše pohlaví?** * Označte jen jednu elipsu.

- Žena
- Muž

3. **Kolik hodin denně trávíte na sociálních sítích?** * Označte jen jednu elipsu.

- Žádnou
- Méně než 1 hodinu
- 2-3 hodiny
- 4-5 hodin
- více než 5 hodin

4. **Setkali jste se někdy s nějakým sociálně-patologickým problémem na internetových sociálních sítích (např. kyberšikana)? Pokud ne, přeskočte otázku 5 a 6 ***

Označte jen jednu elipsu.

- Ano
- Ne

5. Jak se daný problém vyřešil?

6. Jaký měl jeho průběh na vás vliv? (např. změna chování na sociálních sítích)

7. Kde jste se seznámil/a se svými přáteli? Seřadte sestupně (1 nejvíce, 5 nejméně) *

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

	1	2	3	4	5
Internetová sociální síť	☐	☐	☐	☐	☐
Škola	☐	☐	☐	☐	☐
Práce	☐	☐	☐	☐	☐
Společenská událost	☐	☐	☐	☐	☐
V sousedství	☐	☐	☐	☐	☐

8. Důvěřujete zprávám vyskytujícím se na sociálních sítích? Zdůvodněte *

9. Když se potřebujete učit (např. na zkoušky) máte sklon uchýlovat se k prokrastinaci na internetových sociálních sítích? * Označte jen jednu elipsu.

- Spíše Ano
- Ano
- Spíše ne
- Ne

10. Jak si myslíte, že by se mohlo předcházet negativním vlivům (např. závislost) spojených s užíváním sociálních sítí? *
